



БЮЛЕТЕНЬ

Союзу
Бувших Українських
Вояків у Канаді



J-WIG B. Woyakiw UPA
Society of Veterans of UPA
140 Bathurst Street
Toronto, Ont. Canada.

БЮЛЕТЕНЬ

Союзу Бувших Українських Вояків
у Канаді.

Квартальник.

Редакція застерігає собі право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Статті підписані прізвищем чи ініціалами автора, не завжди є висловом становища Редакції.

Річна передплата: — \$2.00.

Ціна окремого числа 50 центів.

АДРЕСА ДЛЯ ЛИСТУВАНЬ І ГРОШЕВИХ

ПЕРЕКАЗІВ:

J. LYPOWESKYJ,
1623 Queen St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada.

BULLETIN

of the
UKRAINIAN WAR VETERAN'S
LEAGUE, INC.

Published quarterly
by the
General Headquarters
of the

Ukrainian War Veteran's League
in Canada

Subscription rate:

\$2.00 a Year.

Single copy \$0.50

НА ОБКЛАДИНЦІ:

Почесна варта на академії в Міннеаполісі в 30-ті роковини смерті Головного Отамана Симона Петлюри. На варті члени Союзу Українських Ветеранів у США — сот. О. Вдовиченко і сот. О. Миколаєнко.

З М І С Т :

Петлюра — символ української визвольної боротьби.

(Промова Президента УНР д-ра Ст. Витвицького в Міннеаполісі).

Ніна Павловська — Мати.

І. Липовецький — Останні дні Командарма.

Петро Самутин — Бій під Більською Волею.

Тамара Петрів — 3 днів золотого дитинства.

ІЗ ЖИТТЯ СБУВ У КАНАДІ:

4-ий З'їзд СБУВ у Канаді. Три роки життя і праці. Привітання для З'їзду. Резолюції.

МІННЕАПОЛІС В 36-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ:

Загальний огляд імпрез. Промова Президента УНР д-ра Ст. Витвицького. Привітальна промова мирт. прот. д-ра В. Левицького.

Молодь, що з нами: Кіра Цареградська, Зоя Семенець-Лозова, Лідія Курилко.

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ:

Сотник Сергій Горячко. Сотник Петро Михайлюк. Пполковник Михайло Курах.

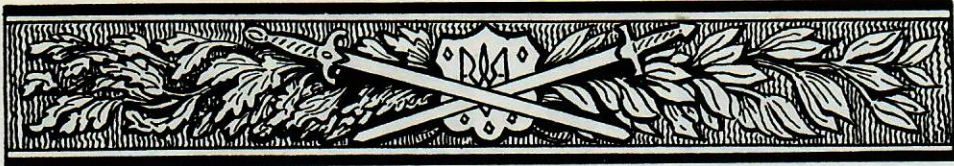
НАШІ ЮВІЛЯТИ, ПРИХИЛЬНИКИ І АКТИВ:

Митр. прот. д-р В. Левицький. Чотувий Іван Склярєнко.

“БЮЛЕТЕНЬ СБУВ” в оцінці читачів.

Повідомлення Адміністрації Бюлетеня.

Наступне число “Бюлетеня СБУВ” буде присвячене 45-им роковинам відродження Українських Збройних Сил.

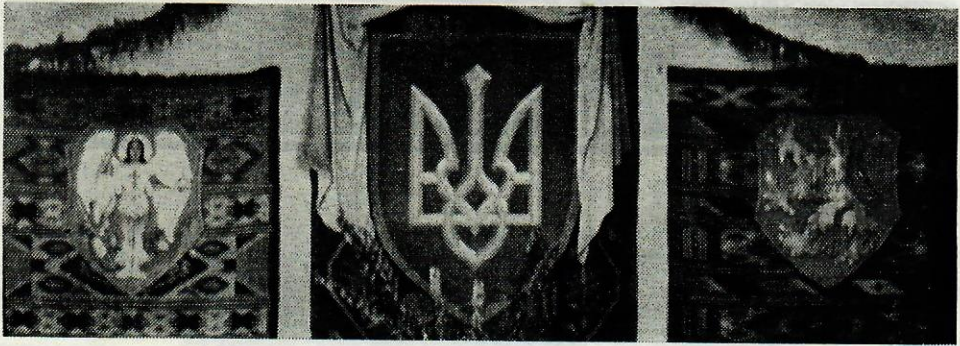


СИМОН ПЕТЛЮРА

"Не забуваймо про меч, учімося міцніше тримати його в руках"...

Симон Петлюра





ПЕТЛЮРА — СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Промова Президента УНР д-ра Ст. Витвицького на академії
в Міннеаполісі 27 травня 1962 року.

“В огні і бурі пробудився Український Народ до нового життя. На своєму історичному переломі доживав він свого провідника, який став би речником його змагань та реалізатором його споконвічних прав і вказав йому дорогу в майбутнє. Історія народів ходить Божими шляхами. На такому шляху появився Симон Петлюра.

Мав уроджену вдачу володаря. Змолоду спосібився до майбутнього призначення. Молодим студентом часто перебував на Кубанщині. Там стрічався з нащадками давних козацьких родів і залюбки слухав їх оповідань про козаччину. Так вирощувалася у нього візія українського війська. Він почував і знав, що тільки в боротьбі Україна здобуде своє право.

На день 17-го травня 1917 року скликала Центральна Рада перший Військовий З'їзд. На ньому явилось понад 1000 делегатів, серед них Петлюра, що своєю появою не звертав на себе особливої уваги. Щойно своїми промовами він викликав загальне зацікавлення. У тих промовах було щось нове. Це була вимога створення української Збройної сили. У висліді нарад З'їзд покликав до життя Генеральний Військовий Комітет та однодушно схвалив негайно приступити до організування війська. Головою комітету обрано Петлюру. На долю Петлюри, як голови комітету і пізнішого Секретаря військових справ упало нелегке завдання організації української армії. Серед наростаючого розладу, каламутної хвилі дезерції, без організаційних кадрів, без задовільного складу вишколених старшин, без фінансових засобів довелось Петлюрі поставити боездатну армію. Він всетаки ввів перевести українізацію семи армійських карпусів. Уступивши з Генерального Секретаріату, Петлюра подався на Слобожанщину, де зорганізував Гайдамацький Кіш Слобідської України.

Петлюра був не тільки організатором війська, але також зразковим бевиком. Нераз з'являвся несподівано в перших бойових лавах з рушницею в руках і своїм прикладом підтримував на душі фронтників. Коли в лютому 1918-го року большевики вдарили на Київ, Петлюра з Кошем Слобідських Гайдамаків рушив на відсіч zagrożеній столиці. Під його особистим командуванням українські частини перемогли ворога і відбили київський Арсенал, який стояв у центрі бойових операцій.

Такий був Петлюра, як військова людина. Який же він був як державний муж? Україна була для Петлюри найвищим добром, найвищою правдою і найбільшою красою. Державна незалежність України була для нього абсолют, від якого немає ніяких відхилень, бо це право є Богом дане і не походить з нічиєї ласки. Через чистоту своєї державницької ідеї Петлюра уважається символом української визвольної боротьби. Звідти походять атаки на його пам'ять. Однак вони не досягають його світлої постаті. Був праобразом державного мужа, якого державний провід мусить спиратися на найвищі моральні вартості, якщо держава має існувати і розвиватися. Поборював анархію і правління терору, знав, що терор розкладає і доводить до загибелі того, що ним послугується. Першим завданням Петлюри після перемоги над гетьманщиною було повернення ладу і спокою. Так почате його державне будівництво було насильно перерване большевицьким наступом.

Петлюра вірив в Україну. Вірив у силу її духа. Боготворив її культуру, сповиту найглибшою гуманністю, яку високо цінить чужинецький світ. Мав неоціненний дар, прикметний великим людям, не подаватися під ударами, а віднаходити в них зв'язок відродження, та повернути їх у перемогу. Писав він: "Такий вихід наших змагань 1918 і 1919 років, який ми маємо на сьогодні, не може ні дивувати, ні викликати зневіри, щодо майбутнього у кожного, хто має почуття дійсності, яка б вона не була тяжка, — та у кожного, хто вміє відчувати і віднайти в ній ж и в о т в о р н і і реальні елементи для дальшої праці в напрямі здійснення національного ідеалу".

Петлюра був з роду тих, що є володарями свого життя і смерті. Він уважав смерть не кінцевим актом фізичного існування, але нагодою віддати життя для народу і він визначував їй час. В тому розумінні смерть являється животворною силою. Із смертю Петлюри ще більше зріс в українських людей дух відданості Батьківщині. Прийде час, що ця відданість промовить великим Чином. Тоді народ достойно пом'яне Симона Петлюру".



Щирий вояцький привіт усім Побратимам Зброї —
учасникам українських визвольних змагань у 45-ті роковини
відновлення Українських Збройних Сил!..



Ніна Павловська

МАТИ

Стаття була друкована в циклоstileвому додатку (ч. 20, 25 травня 1946 р.) до часопису "Наше Життя", що виходив у Авгсбурзі.

Що я, стара мати, можу розповісти вам? Як б'ється серце і болить, і молиться за синів своїх? Благословляє їх на муку і смерть, бо знає: так треба.

Так треба, бо друга Мати б'ється поруч у смертельній тузі, друга Мати, а я ж плоть од плоті Її, кров од крові Її — моя Україно...

— Я йду битись за Україну, мамо, — сказав мені син і подивився мені просто в серце. Його очі, ясні і сині, як небо, і в них та чистота, що безгрішним робить слово "любов", і той вогонь, що спалює лід недовір'я, і та глибінь, що в ній може втонутися дума. Але для мене він тільки син, і його очі для мене — це тільки очі мого сина, і в них я бачу свою юність і своє щастя — бо в них моє минуле і моє майбутнє. Це просто син мій, і я гладжу рукою його м'яке волосся, його високе чоло, торкаюся губами його щоки.

— Коли ідеш, сину?

— Завтра. Кличе Великий Отаман.

Я не знаю, мамо, чи переможемо ми, але прокладемо шлях до перемоги. Ти знаєш, рідна, що це значить — шлях до перемоги!..

Він дивиться на мене своїми синіми очима, і я знаю, що таке шлях до Перемоги.

Він складається із живих людських сердець — таких гарячих і вірних, як твоє, і з та-

ких очей — молодих і чистих, як твої, із віри, сили, мужности і... сліз матерів. Ні, мій сину, то не тільки сльози розлуки і горя... То сльози скорботи і любови, гніву і радості. То сльози, що падають вогнем, а не водою.

Ах, серце, будь — як сурми, як ріг Роланда, як сурма Архангела в день Страшного Суду — клич до бою, до перемоги. Не плач, а алярмуй, бий на сполох, клич, пали вогнем. Спадай кров'ю на землю, як знак перемоги, як проміння сонця, а не лягай мертвою росою. Піднімай, гаряча кров, полегло жито, буди сплячих, відкривай серця, що глухо замкнуті, — буди, а не лякай, не присипляй. Бо віддають вас, сини мої, — перед лицем смерти всі українські воїни діти мої, сини мої, що поруч мого сина йдуть — вони віддають кров своє серце своє, молодість свою, життя своє — за Тебе, Мати моя, Україно моя...

Вони чують голос Великого Отамана, вони йдуть на поклик його, бо то гасло — за Україну!

Чи переможе він?

Я знаю його і тому віддаю йому сина.

Хто він? Людина, що вдихала в груди пахощі української землі, а з ними і біль і тугу її, велику смертельну скаргу на ворогів своїх. Він бачив, як її толочили ноги ворогів, чув як калічили нашу рідну мову, як чисті перли наших думок кидали в багно і топтали їх. Він знав, що ворог хотів осліпити наші очі — щоб не бачили краси рідного краю, хотів зв'язати наші руки — щоб не піднесли меча на ворога.

Нам хотіли влити в душу отруту — щоб ми перестали бути дітьми України, щоб ми плюнули в її скривавлене обличчя, щоб ми розп'яли Бога в своєму серці... І розпинали Бога в нашій хаті, топтали ногами наші святі ікони, розстрілювали наших священників, руйнували храми... І ми мусіли терпіти це, бо це ніс нам ворог на своїх багнетах, на своїх кривавих проклятих прапорах.

І тоді людина — так, проста людина, що не була навіть військовим, стала воїном і лицарем, просто і владно сказала:

— За Україну!..

І її голос почули всі. Хіба той не озвався, чие серце затруїв ворог, чиї вуха заклав чужою мовою — тому не почули своєї... А були і такі, що почали забувати рідну мову, бо ворог їм — як жебракам — кинув порожній "общій кателок". Порожній, чуєте? Чи думаете, що в ньому було б щось інше, як сочевична юшка? Але навіть юшки з сочевиці не було, бо ворог знав: і так продасте. За "порожній общій кателок"!..

І той, хто не був Українцем, пішов на бік ворога.

А той, хто був Українцем, пішов на поклик Отамана і взяв зброю в руки, припав обличчям до землі і слухав. І чув, як б'ється в її глибині скривавлене серце України, і набирав з його скорботних, животворних глибин безсмертної сили. Сили любови і ненависти.

Чи мала я це сказати синові? Він знав це краще за мене, бо в нього була молодість. І була зброя. У мене було тільки серце матері, і я хотіла б укласти його в груди йому — щоб куля ворожа вдарила в моє серце, не в синове.

— Ми переможемо, мамо. І ти зустрінеш мене біля воріт, і твої очі будуть такі ясні і радісні, як великодні свічі. І будуть дзвонити дзвони в усіх церквах — ми будемо вертатися з піснею... І він заспівав:

За Україну, за Україну
Кожен готовий із нас до загину,
Хай же лунає наш клич молодий,
Хай піднімає наш стяг бойовий.
Боже Великий, дай сили в бою,
Дай нам осяену ласку Твою,
Благослови нашу зброю і шлях,
Доля України в Твоїх є руках.

Голос сина, повний моління і сили, стражданням і вірою сповнював мою душу. І я стала на коліна. В ту мить я забула слова молитов. Я молилась так — як плакало серце:

— Боже Великий, допоможи моїм синам і збережи їх. Збережи їх, бо йдуть за правду, сини йдуть на смерть, щоб могла жити їхня мати, чуєш, Господи? Це ж люди, що в них ворог хоче відняти життя, і землю, і душу, і серце. Ворог хоче лишити душу людини, як спалену, прокляту Тобою пустелю — де тільки попіл і каміння. Де нема ні квітів, ні води, ні вітру... Тільки попіл і мовчання, тільки смерть... О, не допусти до цього, Великий Боже, допоможи синам моїм — це ж Твої діти. Благослови їх на землі їхній, покарай мене, матір, смертю, але даруй життя і перемогу синам моїм...

У двері постукали.

Я вийшла і відчинила їх. Стояв друг мого сина, юнак із чорними очима і веселим обличчям у золотистім пушку.

— Він готовий? — спитав тихо і усміхнувся мені, мов боявся розбудити від сну прощання. Навіть імені не назвав мого сина.

— Хіба вже час?

— Так. Є наказ від Великого Отамана. Ми виступаємо завтра на зорі. Це буде наш перший бій. Перший для мене і для нього, — пояснив він мені і усміхнувся.

Син вийшов із кімнати і стис руку друга.

— Вже? — спитав просто і взяв наплечник, що приготувала йому.

— Ходім.

— Сядемо на дорогу, — сказала я.

Ми сіли тут же, в передпокою, на стільцях. Світло лампки падало на обличчя юнаків, і я бачила очі мого сина — чисті і сині, як небо, і... молилась на них і за них.

— Ходім.

Я перехрестила обох.

Син зняв мої руки з плечей.

— Вже час, рідна моя, — сказав м'яко і поцілував мене.

— Не плач. Ти ж сама знаєш, що треба.

— Знаю. Іди синові... І я пішла, коли б могла... Ах, синові!..

В бою я буду бачити тебе, мамо, твоя молитва захистить мене. Я ж за тебе йду.

— І за Україну, — суворо сказав його друг, і в його юних очах блищали сльози. І тремтіли уста.

— Так любий, — сказала я. — За Україну. І мати і Україна — це те саме. Ми однаково любимо вас і однаково офіруємо вас. Ми обидві матері. Пам'ятай це, сину...

Двері зачинилися. І стіни навколо. І світло згасло, і речі поплили кудись від мене, — ні, то на мить очі перестали бачити і серце битись. Навколо все так, як і було — і стільці, і дзеркало, і квіти. Тільки сина мого нема. Уже не чути й кроків. Вони лунають десь там — у затихлій вулиці. Але вони вернуться в такті і ритмі тисяч кроків. Чи впізнаю твої, сину мій?

Я відчинила вікно. Темна ніч і бризки дощу. Розірвані хмари і кризь них небо — мов очі Бога дивились на землю. О, Боже, побач її страждання і утоли її печалі.. Я віддала за рідну землю все, що ти дарував мені — сина. Дай йому перемогу над ворогом. Якщо не тепер — то в майбутньому...

В тиші ночі я раптом почула кроки. Десь далеко, міцні і пружні, вони мов повторювали

такт мого серце, в тисячу разів посилювали його згасаюче биття.

— Ідуть...

Кроки близились. Вони звучали, як музика, зливались в єдину, неповторну гармонію.

— Ідуть...

Десь ударив дзвін — другий, третій... І, десь червоним охопилося небо.

А кроки лунали все голосніше. І я чула пісню:

За Україну, за Україну
Кожен готовий із нас до загину,
Хай же лунає наш клич молодий,
Хай піднімає — наш стяг бойовий...

Били дзвони на сполох. І лунали кроки воїнів, що йшли з блакитно-жовтими прапорами на поклик Великого Отамана. І заграмали червоніло небо. І лилась пісня-молода, як молодим було серце мого сина, моїх синів...

Боже Великий, дай силу в бою,
Благослови нашу зброю і шлях,
Доля Вкраїни в Твоїх є руках...

Лунали кроки.

Україна вставала на боротьбу зі смертю — за життя!..

І. Липовецький

ОСТАННІ ДНІ КОМАНДАРМА

Десять років тому, 29 травня 1952 року, помер у Парижі св. пам. генерал-полковник Михайло Омелянович-Павленко — кол. Начальний Вождь Галицької Армії, Командуючий Армією УНР, провідник славнозвісного Зимового Походу.

Сум огортає душу на згадку про останні місяці самотнього і нужденного життя цієї людини, що займала такі визначні провідні становища в Українській Армії. Майбутній історик дасть відповідь на питання, чому в цій світовій столиці, якою перед 2-гою світовою війною був Париж, у якому перебували представники Уряду УНР, де не бракувало українських визначних людей, де перебувало багато українського вояцтва, що було об'єднане в Т-ві б. Вояків Армії УНР, — генерал М. Омелянович-Павленко був осамітнений і жив, мов на добровільно обраному засланні.

У цьому періоді свого життя Командарм не переставав живо цікавитися українським політичним життям, провадив широке листування і вживав заходів до поновного видання свого "Зимового Походу". Та, на жаль, "недуга несподівано заатакувала його". "Тяжко, але буду терпіти, — пише він в листі до сот. П. Федоренка 25 квітня 1952 року, — за два тижні буду знати, що і як. Може, як каже французький лікар, обійдеться і без операції..."

"Думаю, що 11 травня я буду вже цілком поінформований у справі видання Зимового Походу" — пише Командарм у тому ж листі.

"Викликав мене уряд для емігрантів — пише він два дні пізніше. — Питалися, що я думаю робити далі, коли до вступу до дому старших ставлюся із застереженням. Я відповів, що за два місяці буду вже знати, на чому стою. Погодилися..."



Фото сот. П. Федоренка

Похорон св. пам. генерал-полковника Михайла Омеляновича-Павленка, що в історію українських визвольних змагань вписав своє ім'я, як Начальний Вождь УГА, Командарм УНР і Провідник Зимового Походу.

День 29 травня 1952 року розв'язав всі ці болючі питання в житті Командарма.

“Ваш генерал і Командарм навіки заснув — пише дружина Покійного до сот. П. Федоренка 4 червня 1952 року. — Його кінець був дуже тяжкий. Просив мене весь час “Дай мені пити”. Мав високу гарячку і душився, просив повітря і йому давали кисень”. “Прикінці вже мав отравлену всю кров. У нього були замкнені всі мочові канали і вся моч поверталася до крові. В свій час йому ще можна було зробити операцію, але тепер на операцію вже було запізно, бо затроєння було повне...”

“Хотів ще так багато зробити для своєї дорогої, улюбленої батьківщини, але доля не дала йому більше часу. Вірю, що на небі буде просити Бога про поміч для тих, що будуть продовжувати його діло...”

Сумним був і похорон Командарма. Не тому, що ховали в українським житті небуденну людину. А тому, що крім духовенства, на чолі зі св. пам. митрополитом Полікарпом, відпровадити його в останню путь з'явилася лише невеличка горстка українців.

Над свіжою могилою Начального Вождя і Командарма не схилився жодний бойовий прапор, жодна бойова сурма не засурмила жалібного апелю...





Петро Самутин

колишній Командир Штабової
сотні 6-ої Січової стр. дивізії.

БІЙ ПІД БІЛЬСЬКОЮ ВОЛЕЮ



Петро Самутин
Генерал-хорунжий Армії УНР.

(Присвячую дорогому другу св. пам. Сергієві Горячкові, Сотникові 6-ої Січової стр. дивізії).

Рік Божий 1920-ий. Місяць липень. 6-та Січова Стрільцька дивізія в команді св. пам. генштабу полковника Марка Безручка у відході на захід провадить бої з переважаючими силами червоних на Поліссі в районі сіл — Більська Воля, Мудьчиці, Боровата, Новосілки.

Штаб дивізії в селі Більська Воля. Це велике село, з гарними забудованнями, простяглося із заходу на схід на півтора-два

кілометри. Штаб дивізії розмістився в трьох великих хатах у центрі села. Штабова сотня дивізії тут же в районі Штабу в 4-ох великих кнуях. Сотня несе охорону штабу та приготує оборону східної околиці села.

Кінна чота провадить розвідку в східному напрямку та утримує зв'язок із Поліським курунем піхоти капітана М. Солодковського на передпіллі, коло 15 кіл. на схід. Штабова сотня дивізії добре уніформована та озброєна. Крім рушниць, вона має 4 кулемети «Шварцльозе», кожний стрілець — дві ручні гранати. Сотня дисциплінована та на той час добре вишколена. Стрільці — це добровольці, що в Українському Війську перебувають від початку наших визвольних змагань. Більшість з них брала участь у першій світовій війні. Серед них переважають повстанці Канівського повіту на Київщині та Остерського повіту на Чернігівщині. Вони приєдналися до дивізії в червні місяці ще в Києві.

Командант Штабу дивізії — св. пам. поручник Мусій Яценко (Київщина), він же й етаповий командир штабової сотні, його заступник — хор. Петро Самутин.

Командири чот:

1-ої — хорунжий Петро Самутин (Полтавщина),

2-ої — пор. Сергій Горячко (Херсонщина),

3-ої — хор. Михайло Турок (Борислав),

4-ої — хорунжий Гетьманець (Тарнопільщина).

Командир кінної чоти — сотник Тадей Нетребба (Кубань).

Старшини сотні — це найкращі друзі. Трохи здаля тримався від нас наш командир пор. М. Яценко, але він був добрим другом, прекрасним командиром та взагалі вірцевим старшиною під кожним оглядом. Його дистанс надавав йому ще більшої поваги. Всі ми його називали «Українським Наполеоном» або «Мусій Перший Український». Останній про це знав та сприймав як йому належне.

В сотні поза фаховим вишколом використовувалася кожна вільна хвилина для усвідомлення стрільців. Кожний старшина мав свій предмет. Командир сотні пор. М. Яценко, з фаху народній учитель, сам розробляв плян виховання та викладів. Хор. П. Самутин викладав географію України, св. пам. С. Горячко — історію України, св. пам. М. Турок — українську літературу. Хор. Гетьманець провадив стрілецький вишкіл і відповідав за добрий вишкіл стрільців та підстаршин у стрілянні.

Сотня чудово співала, і за цю галузь був відповідальним хор. Самутин. Йому допомагали в цьому М. Турок (що мав чудовий голос) та стрілець Цвітків. Останній грав на «баяні» як добрий віртуоз та частенько виступав перед сотнею з концертами. У часі відступу з Києва до сотні був придільний поручник Василь Белей (старий УСС) — чудова та інтелігентна людина. Ми всі його щиро полюбили, але його присутність у нас не тривала довго, бо його незабаром перенесли до праці в штабі дивізії.

БІЙ ПІД БІЛЬСЬКОЮ ВОЛЕЮ:

Ніч з 23 на 24 липня 1920 року була дуже неспокійною та тяжкою для штабової сотні. Польський курінь піхоти, що стримував посування червоних зі сходу, надвечір 23-го липня був заатакований бригадою червоної кінноти і досить пошарпаний опинився на близькому передпіллі Більської Волі. Обидві наші стрілецькі бригади разом з артилерією дивізії провадили бій на північно-східньому напрямку від Більської Волі. Уже о годині 18 (6-ій) штабова сотня була поставлена в стан гострого поготівля.

Перша чота сотні в команді хор. П. Самутин з двома ручними кулеметами була не-

гайно кинута на східню околицю села та зайняла заздалегідь приготовлені оборонні становища.

Четверта чота в команді хор. Гетьманця обняла охорону штабу дивізії та патрулювання села.

Друга та третя чоти в команді пор. Сергія Горячка залишилися в резерві та розмістились близько східньої околиці села.

Кожний з командирів чот був добре зорієнтований в оборонній системі села і в терені. Кожний підстаршина та стрілець були ознайомлені із ситуацією, бо на випадок бою кілька разів були пророблені тактичні вправи в терені.

Теренове положення. Східній напрямком: Зараз же за селом терен підносився в східньому напрямку, але мав кілька високих масивів з вітряками на них. Виднокруг — півтора до двох кілометрів. В тому ж напрямку провадив битий шлях, уздовж якого діяв польський курінь піхоти.

Північний напрямком: Рівнина з виднотою до два і пів — три кіл. Далі починався ліс, до котрого провадили дві польові дороги.

Південний напрямком: Рівнина, що переходила в луки, далі починався мішаний ліс, виднота до трьох кіл.

Західний напрямком: Терен зараз же за селом спадав до маленької багнистої річки без назви. (Ширина річки до трьох метрів). Потім терен ступнево підносився в напрямку великого старого лісу, що простягся на десятки кілометрів. Цей напрямком був нами найкраще вивчений. На східній околиці великого лісу передбачалась остаточна оборона та із цього лісу мав вийти протинаступ у разі утрати Більської Волі.

Загальне положення коло години 20-ої (8-ої попол.):

На західню околицю села прибув командир польського батальйону капітан М. Солодковський та розташував тут свій штаб куреня. Тяжкі обози польського куреня пройшли на захід до великого лісу. Десь коло години 21-ої приїхав до штабу куреня командир дивізії св. пам. генштабу полковник Марко Безручко та начальник оперативного відділу сотник А. Домарацький. Туди ж був покликаний і командир штабової сотні

пор. М. Яценко. Перебіг наради для нас молодших старшин, не був відомий. Після цієї наради в розташування першої чоти прибув пор. М. Яценко та видав наступні накази:

«Положення: Перед нами на передпіллі польський курінь піхоти капітана Солодковського. Цей курінь тримається остатками сил і його командир не ручить за те, що курінь устоїться в разі сильного тиску ворога. Ворог: Капітан Солодковський оцінює ворога на один курінь піхоти і коло 3-ох полків кінноти та одної батареї легкої артилерії. Наказую — в разі натиску ворога, польський курінь відходить під прикриттям вогню штабової сотні, проходить село, скупчується на захід від нього у великому лісі і переходить у резерв нашої дивізії. Наша сотня негайно приступить до обсаження своїх становищ і прикриє відхід польського куреня. Особисто вишлю розвідку в північному та південному напрямках. Нашу сотню будуть прикривати дві гармати легкої артилерії польського куреня. До сотні додається кінна чота. Зв'язок зі штабом дивізії тримається через централю польського куреня (указує місце централі). Від рана діє наша централю на західній околиці села. Пункт першої допомоги дляраних уже тепер на західній околиці села організує польський курінь. Усі обози негайно відійдуть до великого лісу (висота Х). Провідник — зі штабу дивізії. Охорону штабу дивізії та обозів несе і далі четверта чота хор. Гетьманця. Доповнити зараз же набой та гранати до повного стану. 2-га чота «Сергія» боронить напрямок на головному тракті, на південь від «Сергія» в районі вітряка — третя чота. Я буду в розположенні 2-ої чоти. Відхід чот — на мій наказ. Кінна чота на старому місці, де був штаб дивізії. Кухня видасть сніданок зараз же по півночі та відіде до великого лісу в район штабу дивізії. Виконуйте! З Богом, хлопці!»

Дальший перебіг подій. 24 липня, година 2-га по півночі: Червоні провадять інтенсивну розвідку. Розвідчим частинам не вдається вдертись в розташування польського куреня. Курінь на цілому відтинку утримав свої становища та чувається досить добре.

Година 4-та: Артилерія червоних почи-

нає непокоючим огнем обстрілювати східню околицю села. Огонь не дуже цільний та не приносить жодної шкоди штабовій сотні. Запалюють дві клуні. Польська артилерія мовчить.

Година 5-та: Артилерія червоних переносить свій огонь на становища польського куреня.

Година 5-та — 6-та: Чути сильний огонь тяжких кулеметів. Надходять перші донесення. Піхота червоних у силі до двох сотень під прикриттям вогню батареї веде наступ уздовж битого шляху на Більську Волю. Польський курінь утримує свої становище.

Година 7-ма: Піхота червоних зміцнена сотнею піхоти, поновлює свій наступ, який попереджує сильний вогонь артилерії. Кілька хвилин по годині сьомій настає те, що так добре передбачив капітан Солодковський та чого він так остерігався.

Із своїх обсерваційних пунктів ми бачимо, як ворог в силі одного полку червоної кінноти сотнями виходить з лісу та готується до атаки на північне крило польського куреня. На обрії в північно-східньому напрямку з'явилося теж біля двох сотень кінноти. Польський курінь, тиснутий від чола та побачивши кінноту на своїх крилах, не витримує нервово та розпочинає досить хаотично відходити на Більську Волю. Крім цього в цьому моменті був тяжко ранений цей відважний та назвичайно спокійний командир куреня капітан Солодковський.

Штабова сотня перебирає на себе весь тягар відходу польського куреня. Маючи за собою село та знаючи добре з попередніх боїв тактику кінноти (бої з Будьонним), стрільці спокійно прикривають вогнем відхід поляків.

Наш «Наполеон» пор. М. Яценко віддає свого верхового коня для транспорту капітана Солодковського до пункту першої допомоги, бо кінь останнього був вбитий.

Наступає критичний момент у цілому бою. Відступ польського куреня набирає характеру паніки, але вогонь штабової сотні та стійкість стрільців останньої заламує натиск червоних і польський курінь досить спокійно вже вливається в село та відходить під прикриттям забудовань.

Велику прислугу роблять дві польські гармати. Майже в останній хвилині вони займають відкриті становища та картечцю затримують червону кінноту. Кіннота відступає до лісу.

Між годиною 8-ою і 9-ою весь польський курінь перевалився через становища штабової сотні та спокійно відходив до великого лісу.

На відтинку сотні наступила на якийсь час тиша, але ця тиша віщувала нам бурю. Найгірше було те, що кіннота червоних не давала жодного знаку про себе. На нашому передпіллі ми бачили тільки червону піхоту, що була від нас на віддалі 600 - 800 метрів. Червоні окопались та поводитись пасивно. Ця піхота не була для нас страшною. Артилерія червоних теж мовчала. Наше положення погіршилось ще й тим, що телефонічний зв'язок з нашим стислим оперативним штабом був зірваний та не було мови про його відновлення.

Коло години 9.30 прибув на наш командний пункт начальник оперативного відділу штабу дивізії сотник Андрій Домарацький з інформаціями про положення на інших відтинках дивізії та з додатковим наказом: «За всяку ціну утримати Більську Волю до години 11-ої». Після цієї години штабова сотня, в разі сильного тиску червоних, має відійти до великого лісу (висота Х.). Сотник А. Домарацький, цей чудовий старшина, старий УСС, хоч і додав нам трохи полегкості та визначив годину для утримання наших становищ, усе ж не міг нічого сказати нам про московську червону кінноту. Нам бракувало нашої кінноти для провадження розвідки. Наша кінна чота була настільки слабкою, що не могла виконати цього завдання і служила лише для зв'язку та передачі донесень.

Командир оборони пор. М. Ященко на підставі нових наказів штабу дивізії видав теж свої накази. Ці накази мали характер радше передбачень, але в пізнішому виявились реальними та допомогли сотні перевести пляново відхід.

Накази пор. М. Ященка: «Перша чота хор. Самутина, як найдалі висунена на схід, відходить першою по північному боці села

та займає посередню позицію на північній околиці села (висота Х). Відхід першої чоти прикриває своїм вогнем чота «Сергія». Відхід чоти — на наказ хор. Самутина.

Третя чота хор. М. Турка відходить другою по південній околиці села та займає посередні становища на висоті Х. Відхід третьої чоти на мій наказ. Я відходжу з чотою хор. М. Турка. Відхід першої чоти не раніше години 11-ої.

Друга чота «Сергія» залишається на головному напрямку та відходить останньою. Її відхід залежний від положення на нашому відтинку, але «Сергій» хай уважає та не дасть втягнутися в затяжний бій. Відхід другої чоти прикриває перша та третя чоти з нових становищ. Друга чота буде відходити головною вулицею села під прикриттям забудовань. Свій відхід «Сергій» сигналізує двома червоними ракетами. З Богом хлопці».

Десь коло години 10.30 артилерія червоних починає вогонь по становищах першої чоти. Є кілька ранених. Десь коло години 10.45 червона піхота, підтримана тяжкими кулеметами, зривається до наступу. Головний напрямок наступу зарисовується в напрямку першої чоти. Там пануюча висота. Посування червоних під нашим вогнем іде дуже поволі. Наша артилерія віддає лише чотири постріли та починає змінювати свої становища.

Коло години 11-ої вогонь червоної артилерії прибирає на силі і скерований на чоту хор. Турка.

Піхота червоних зривається знову до наступу. В цей для нашої сотні тяжкий момент, командир першої чоти зауважує пересування червоної кінноти по північній околиці лісу (на північ від нас). Червона кіннота заходить на наші запілля. Негайно передаю це командирові відтинку пор. Ященкові, та даю наказ чоті відриватися роями від червоних і починаю відхід.

Нас прикриває висота, що полегшує наш відступ до села. Майже без утрат (двох ранено) чота щасливо осягає нові становища та вже всю свою увагу звертає на північ, а не на схід, як було передбачувано. Тепер небезпека загрожує нам уже з півночі. Висилаю свого підстаршину до пор. М. Ящен-

ка та з'ясовую положення: Червона кіннота на моїй висоті та прямує далі в напрямку великого лісу. Її маневр для мене ясний. Моя чота червоних не цікавить. Нас ділить велика віддаль і мій вогонь їм не перешкоджає.

Мій обсерватор повідомляє мене про відхід третьої чоти хор. М. Турка, що відходить під вогнем артилерії червоних. З чотою «Сергія» не маю жодного зв'язку. Її закривають забудовання села.

Вертається мій підстаршина від третьої чоти та приносить наказ відходу на західню околицю села. Пор. М. Яценко повідомляє також про появу червоної кінноти на південь від Більської Волі.

Десь коло години 13-ої, майже одночасно з чотою хор. М. Турка, розпочинаю відхід. Ворожий вогонь не досягає нас і ми спокійно осягаємо західню околицю села та переходимо вброд маленьку річку, прямуючи до великого лісу. Разом зі мною відходить наш «Наполеон». Він в доброму настрою, питає мене про втрати. Кажу, що маю тільки раних. Настрій ще кращає. Тепер він говорить зі мною тільки на «Петро», що є ознакою його чудового настрою. Та враз він споважнів і питає: «А деж «Сергій»? Хіба він ще не відходить? Я послав йому наказ негайно відходити. «Петро» — провадить чоти до лісу, я залишаюсь ждати на «Сергія». Дай мені одного підстаршину та стрільця, мої хлопці теж зі мною...» Наказ пане поручнику! Я залишу два кулемети. «Гаразд, з Богом хлопці!»

Повертаюсь та поглядаю в напрямку села, чи не видно чоти «Сергія». Село затягнене димом. Ані «Сергія», ані його чоти не бачу. До мене підходить хор. М. Турок і питає: — що із «Сергієм»? Не гаразд, згине хлопець ні за цапову душу...»

Відповідаю: — «Сергій» не згине. Хіба не знаєш його вдачі, він прийде, але останнім. «Наполеон» прикриває його відхід, я залишив йому два «Французи», Руденка (жида з Полтави — надзвичайного доброго стрільця) та Цвітова... Перша та третя чота вже зближалися до великого лісу, з якого польські тяжкі кулемети розпочали вогонь на далеку віддаль по кінноті червоних. Раптом обсервуємо метушню на західній околиці Більської Волі.

Це чота «Сергія» вискакує із-за хат та бере напрямом на річку. «Сергія» не бачимо. Але за кілька хвилин із-за останньої хати появляється і його постать. Як завжди — з рушницею в руках. Він відходить останнім. Із-за хати вискакують два червоні кіннотчики та розмахують шаблями... «Сергій» переходить річку та приєднується до чоти. «Наполеон» провадить вогонь з «французів» по околиці села. Червоні не виходять із-за хат. Чота «Сергія» зближається до «Наполеона», він обіймає «Сергія» і цілує. Прямують на великий ліс...

Я вишиковую першу та третю чоти в глибині лісу і зустрічаємо чоту «Сергія» окликом «Слава — непереможним!»

«Сергій» виглядає як перевтомлений лев. Скромно, як завжди, дякує та сідає стомлений під сосну. Десь знаходять мої першочотовці чарку «горячого» та дають «Сергієві» випити.

В цей момент з'являється наш «Старий» (генштабу полк. Марко Безручко) і «сухо» дякує сотні за виконання наказу. Зокрема дякує «Сергієві». Начальник штабу генштабу полк. Змієнко підходить та обіймає і цілує «Сергія». Штабова сотня дістала заслужений смачний обід. Нас чекали дальші бойові накази...

Скільки ж то, дорогий наш «Сергію», було в нас Більських Воль, але ця була найкращою. Ми всі з того часу стали звати тебе «Лицар з під Волі». Утрати твоєї чоти не були великі: один забитий та п'ять пораних. Твої стрільці говорили: «Наш «Сергій» бився за нас усіх, він бився тільки гранатами. Тебе любили ми всі, тебе кохали твої стрільці, тебе шанував ворог. Ти, мій дорогий друже, залишився до кінця завжди спокійний, усміхнений, веселий. Але в бою ти був страшний і безкомпромісний. Мені часто здавалося, що тебе і смерть боялася. Як кохав ти свою Україну! Як любив ти свою Херсонщину! Скільки ти нам оповідав про розлогі степи її. З яким захопленням ми тебе слухали.

Мій друже! Не довелось тобі спочити в степах розлогих, про які ти так мріяв. Зарано ти відійшов від нас!

Полегкістю для нас буде те, що ти ста-

неш зі звітом сміливо і спокійно перед нашим «Старим» — св. пам. генштабу генерал-хорунжим Марком Безручком, перед твоїм великим приятелем — св. пам. генштабу генерал-хорунжим Всеволодом Змієнком, перед твоїм «Наполеоном» — св. пам. підполковником Мусієм Яценком. Зустрінеш там у кращому світі твого друга — св. пам. сотника Михайла Турка, св. пам. полковника Тадея Нетребу та св. пам. полковника Андрія Домарацького. Зустрінеш там і своїх

вірних стрільців, що так любили свого «Серьогу»...

Передай їм усім, мій незабутній Сергію, що ми не склали зброї, що ми боремось. Передай їм, що ми не відступили ані на крок від девізу Громади Старшин 6-ої Січової стр. дивізії: «УКРАЇНА, ЧЕСТЬ і ЧЕСНІСТЬ!» Пам'ять про тебе, мій коханий Сергію, залишиться в наших серцях на віки. Спи спокійно, Сергію!

Хай австралійська земля буде Тобі пухкою!



14 березня року Божого 1962 відійшов від нас у кращий світ наш дорогий побратим зброї, сотник 6-ої Січової Стрільцької дивізії св. пам. Сергій Горячко, учасник визвольних змагань та Другого Зимового Походу.

Цією дорогою висловлюємо Дружині Покійного Високодостойній Пані сотниковій Валентині та синам Покійного наші найглибші співчуття.

Хай Австралійська Земля буде нашому дорогому Побратимові легкою!

Бувші вояки 6-ої Січової Стрільцької дивізії: Петро Самутин, от. Володимир Пилипець, Микола Битинський, Іван Липовецький, Іван Панченко, Володимир Горонович, Дмитро Гамонів, Андрій Негребецький, Микола Сокіл, Спиридон Кравченко, Михайло Золотників, Яків Нестеренко, Галина Змієнко-Сенишин.



ГРУПА УЧАСНИКІВ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Фотознімку надіслано з Австралії. На фотознімці (зліва направо): чот. М. Півень, сот. А. Козачинський, сестра жаліб. В. Горячко, інж. М. Осідач, інж. Грушецький і сот. С. Горячко. В другому ряді: пор. Б. Курдієнко, підпор. Е. Буштадт, побр. Упир, д-р Гриневич, мец. Гриневич, майор М. Олійник.

3 ДНІВ ЗОЛОТОГО ДИТИНСТВА

Даючи голос Високоповажаний Пані генераловій Тамарі Петрів для привітання майора Н. Горбача з нагоди його 70-літнього ювілею, — приєднуємось до її щирих побажань дорогому нашому Побратимові: здоров'я, радості та довгого віку.

В числі 6-7 "Бюлетеня" було вміщено короткий життєпис і фото майора Н. Горбача з нагоди близького його 70-літнього ювілею. Дивлюсь на це фото — і думка переносить мене в далеке минуле...

Малою дівчинкою кожного літа приїздила я з моїми батьками до дядька — священика "на канікули". Дядько був самітний удівець, просторий священичий дім стояв у великому садку — було де бігати, бавитись, і не дивно, що я завжди з нетерпінням чекала літа і дня Петра і Павла, коли в парафії дядька було храмове свято, бо цим днем для мене починалось щасливе, безжурне життя із силою силенною дрібних, але дуже цінних діточих радостей: можна було купатися, після дощу бігати босоніж по калюжах, лазити по деревах, їсти, часто ще зовсім зелені, яблука чи сливки, або клей з черешневих дерев, або горох на городі. Хіба це все не чудесне?! Мої внуки, що виростають в Америці, і уявлення не мають про ці речі.

Бачу себе дівчинкою 5 - 6 років. Гарячий літній день. Під великим розлогим горіхом мама варить вишневе варення. На столі, прикриті прозорою марлею, стоять полумиски дрильованих вишень, чекаючи своєї черги і цілі батареї чисто помитих слоїків. Час від часу мама потрушує тазом і знімає з варення пінку.

Погойдуючись на гойдалці, уважно слідкую як поволі миска наповнюється запашною "пінкою" і терпеливо чекаю. Нарешті миска повна. Зриваюсь із гойдалки, хапаю миску, в яку мама вже поклала ложку, і біжу до плоту. Там, на другому боці широкої стежки, що веде до містка через рівчак і далі до церкви, у холодку Мельниківського городу, сидить дівора з околишніх хат. Побачивши мене, зриваються як горобці і починається спільне поїдання смачних пінок. Усіх дітей я знаю дуже добре і чий вони, і з якої хати. Ці мої вакаційні приятелі миліші мені ніж будь-які у місті. Між ними, мало чим старший від мене, чорня-

вий хлопчик з бистрими, розумними очками — Форчик Горбач. Він явно домінує над дітьми і навіть старші його віком хлопці, як Панько Мельник або його брат Антін, якого ми дражнили "Антошка-картошка", визнають його авторитет. Родина Горбачів була велика, заможна і всіма поважана. Для мене ж особливе значення мав дід мого малого приятеля, або "старий Горбач", як його всі називали. Кремезний, кріпкий чоловік із сивим, "до покришки" підстриженим волоссям і густими кудлатими бровами, в синьому, якоїсь надзвичайно гарної краски, жупані, кожної неділі він стояв поважно на крилосі, спокійно і побожно виспівуючи густим своїм гарним баритонем всякі там "Господи помилуй".

Коли приходив час читання Апостола він не спішучи брав з аналоя велику книжку в рудих шкіряних палятурках і повільно сходив з крилоса. Перехрестившись до "Царських дверей", він розкривав книжку, заложену широкою червоною стрічкою — і церквою котилось оксамитне "Братіє..." Апостола він читав звичайно по-слав'янськи, але з українською вимовою і знав очевидно напам'ять, бо ніколи не перегортав сторінки. Я тоді не цілком розуміла змісту, але вкладала в нього свій власний, дитячий. Слова "і аще кая добродітель і аще кая похвала сія помишляйте" дід Горбач читав зливаючи в одно, так що виходило "і аще кая пофаласія помишляйте". Це було цілком не зрозуміле, але давало волю діточій фантазії, і в моїй уяві виникав образ якогось Пофаласія — старого чоловіка з довгою сивою бородою, обдарованого надприродньою силою, яку він використовував, безумовно, тільки на добрі діла.

На роздоріжжі коло нашого городу був височенький горбок, на якому часто бавились діти. Не знаю вже чому, але я твердо вірила, що це могила Пофаласія, про якого читає дід Горбач у церкві. Дорослі сміялись з моєї вигадки, але назва ця прищепилася, і часто, ко-

ли мене не могли докликатись на обід чи вечерю, казали “ану, гляньте на Пофаласій, чи не там вона”. Багато років пізніше мені довелось чути, як дівчата йшли накопати глини “там, за Пофаласієм”.

Може тому, що мої власні діди вже не жили, коли я народилась, я дуже любила діда Горбача і тишилась коли він приходив до дядька у якихось справах. Мені в ньому все подобалось — і його повільні рухи, і густі насуплені брови, і те, як він поважно і смачно пив вишнівку, якою його завжди частували. Хоч мені було заборонено входити до кімнати, коли велись якісь ділові розмови, але я завжди знаходила спосіб, щоб непомітно прослизнутись до їдальні і там десь притулитись у куточку.

Дід Горбач очевидно відчував це моє до нього ставлення, бо завжди находив момент, щоб погладити мене по голівці, а в кишені його темносинього жупана завжди був для мене цукерок у твердій яскравого кольору обгортці.

Одного разу, коли дід Горбач ішов по подвір'ї до брами, наш пес Перун, що бігав на довгому дроті через усе подвір'я, кинувся на нього і малоощо не звалив з ніг. Не роздумуючи, я кинулась боронити мого улюбленого діда, і хоч сама зараз же покотилась по землі, але цілком спантеличила Перуна і врятувала, як не діда, то його чудовий синій жупан. З того часу, як тільки дід Горбач переступав поріг нашої хати, я зараз же бігла “загакнути” Перуна коло буди, щоб він не міг бігати по дроті.

Пам'ятаю, одного разу я сиділа на переїзді коло воріт, коли Форчик пробігав по вулиці.

— А знаєш, твій дідуньо був у нас сьогодні, сказала я. Форчик зупинився.

— Ну, то й що з того?

— Він погладив мене по голівці й дав мені цукерок. Ось, бачиш? — і я виїняла з кишені цукерка.

Форчик подивився на мене, на цукерок і знизав плечиками:

— Ну, то й що з того? — ще раз запитав він і додав з почуттям власної переваги: “а все одно — це мій дід, а не твій!” — і побіг підстрибуючи вниз по стежці.

— Що сталось? Що він тобі сказав? — стурбовано запитувала мама, коли я зі сльозами прийшла до хати. Вона через вікно бачила всю цю сценку і сподівалась Бог знає якої образи.

— Він шкодує мені свого діда, — відповіла я, гірко плачучи.

Роки минали. Усе мінялось, ми виростили, і вже інші діти бавились на Пофаласії і бігали знайомими стежками...

Один дід Горбач був незмінний. Таксамо кожної неділі поважно сходив з крилоса з книгою в руках і так само оксамитною хвилею котилось церквою його “Братіє”...

Щоправда, при зустрічах він уже не гладив мене по голівці і не давав цукерків, а поважно, і трохи кепкуючи, розпитував мене про мою “науку”. Може він уважав, що дівчині ця наука нідочого, не знаю.

Війна... Революція... і вже йде вулицями Києва українське військо, наше військо, і лунають слова Універсалів...

З короткої біографії пана Майора я бачу, що не тільки в дитинстві бігали ми тими самими стежками, але й наш життєвий шлях мав спільні етапи: Київ, Баварія і ось тепер Америка, але зустрінутись довелось нам лише раз в 1947 році в таборі Сомме-Касерне в Аугсбурзі.

Нехай же цей спогад про спільно прожиті дні золотого дитинства буде моїм привітом Вельмишановному Панові Майорові з нагоди Його 70 літнього ювілею разом із моїм щирим побажанням здоров'я, радості і довгого, довгого віку.





Панахида, що відбулася у Торонті 20-го травня 1962 року в рамках 4-го З'їзду членства СБУВ.

На фотознімці (зліва направо): Всечесні п.-отці В. Слюзар, П. Самець і Д. Фотій. При прапорах: хор. С. Кравченко (зліва) і сот. І. Янішевський.

ІЗ ЖИТТЯ СБУВ В КАНАДІ

ЧЕТВЕРТИЙ З'ІЗД СБУВ

19-го травня 1962 року... Добігає друга година по полудні. У просторій гімнастичній залі Собору св. Володимира у Торонті — рух. За годину тут має розпочатися 4-ий З'їзд Членства Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді. Вояцький актив при праці. Мандатна комісія реєструє делегатів і гостей. Командант виряджає делегацію від СБУВ, що має зложити вінок перед пам'ятником поляглим Канадійським Воякам. За окремим столом члени Генеральної Управи переглядають нотатки своїх сьгоднішніх звітів... На обличчях організаторів З'їзду — вираз задоволення: прибула численна група членів з Монреалю, є делегати Вінніпегу і Саскатуну. Рясно репрезентується листа гостей на чолі з Всеч. о. Д. Фотієм, головою УНДС інж. Є. Пастернаком та ін. Більшість членів СБУВ в уніформах організації і при військових відзнаках. Настрій починає бути святочним...

О годині 3-ій пополудні, як і було передбачено програмою, командант СБУВ майор І. Липовецький відкриває цей черговий, а в той же час і ювілейний, З'їзд членства СБУВ, що є поважним етапом на 25-літньому шляху українського вояцтва у Канаді. "У більшості привітань, що ми їх одержали сьгодні, — говорить він, — висловлюється надію, що наш

З'їзд пройде в атмосфері братерської згоди і єдності, що буде багатий в позитивні і далекосяглі рішення, що буде осяяний духом заповітів Симона Петлюри і що поставить він тверді дороговкази, яких вимагає сучасна хвиля і якими піде життя Союзу в найближчій будучині... Надіємося, що цей З'їзд таким власне і буде!.."

Після молитви за успішність нарад, яку прочитав Всеч. п.-о. Д. Фотій, і канадійського гимну, який і цим разом на піяні виконала панна Марта Фотій, З'їзд обрав президію, в склад якої увійшли: генеральний капелян СБУВ — митр. прот. Володимир Слюзар (голова), сот. І. Янішевський (заст. голови) і Ілля Данилюк (секретар). Після короткого слова Всеч. п.-о. В. Слюзаря, З'їзд ушанував вставанням з місць пам'ять поляглих і померлих побратимів. Ще кілька справ організаційного характеру і на порядок денний виходять привітання З'їзду, які зачитує майор І. Липовецький: благословення З'їздові Високопреосвященішого Владика Михаїла, привітальну телеграму Президента УНР в екзилі д-ра Ст. Витвицького і кілька десятків привітань від різних осіб та організацій з різних кінців світу, перелік яких подаємо окремо.

З-посеред присутніх на З'їзді усні при-

віти зложили: Всеч. п.-о. Д. Фогій — від імені отців настоятелів Собору св. Володимира у Торонті, ген. М. Садовський — від Представництва Виконавчого Органу УНРади у Канаді, ген. О. Кузьминський — від Українського Відділу Канадійського Легіону, інж. Є. Пастернак — від Головної Управи УНДС у Канаді, дес. Д. Литвин — від Управи і членства I-ої Станції СБУВ у Монреалі, майор О. Навроцький — від Управи і членства 4-ої Станції у Вінніпегу, ст. лейт. М. Деркач — від Управи і членства 7-ої Станції у Гамілтоні, побр. П. Калинчук — від Управи і членства 10-ої Станції у Саскатуні, сот. І. Янішевський — від Т-ва Прихильників УНР і Православної Громади при Соборі св. Володимира у Торонті, капелян 7-ої Станції Всеч. п.-о. В. Федак, пані Валентина Завадська — від українського жіноцтва та ін.

Коротким звітом мандатної комісії, який зложив сот. П. Федоренко, було розпочато другу частину З'їзду. На залі присутні 33 делегати, що репрезентують 200 членів СБУВ. В дальшому бігу нарад, і особливо другого дня, кількість делегатів збільшилася і перекрочила 50 осіб. На порядок денний виходять справоздання членів Генеральної Управи, які по черзі складають: сот. Д. Сачківський з діяльності секретаріату, хор. М. Сокіл — фінансовий звіт, ст. лейт. М. Деркач і майор І. Липовецький — загальний звіт з діяльності Генеральної Управи. Зі справоздань видно, що Генеральна Управа в минулій трьохрічній каденції відбула 33 засідання, вислала понад 1500 листів до різних осіб і організацій, приблизно таку ж кількість листів одержала, мала 2426 дол. різних касових впливів і 2185 дол. касових видатків, влаштувала низку вдалих та утриманих в суто вояцькому стилі імпрез, значно поширила свій контакт з ветеранським світом.

По черзі виступають представники, переважно команданти, окремих станиць СБУВ. Вони також мають чим похвалитися, бо і їхній чин, їхні часто широкого розмаху імпрези, активна участь в українському громадському житті заслуговують на загальну увагу і признання.

По звітах — короткі дискусії. Голова Контрольної Комісії пор. І. Кіріченко зачитує

акт контролі і ставить внесок на уділення абсолюторії уступаючій Генеральній Управі та висловлення їй подяки за працю, який приймається З'їздом оваційними оплесками.

Коротка перерва, яку учасники З'їзду використовують на вечерю, і біля години 8-ої З'їзд продовжує свої наради. На порядку денному — вибір нових керівних органів СБУВ. Вони тривають коротко. На команданта СБУВ поновно обирається майора І. Липовецького і одногослосно затверджується представлену ним листу нової Генеральної Управи. Такий порядок виборів диктує статут організації. До нової Генеральної Управи увійшли: сот. Д. Сачківський, пор. О. Самотюк, побр. І. Радкевич, майор З. Шкурупій, сот. П. Федоренко і ст. лейт. М. Деркач. До Контрольної Комісії — пор. І. Кіріченко, пор. С. Ковальський і хор. С. Кравченко. До Суду Чести обрано: ген. О. Кузьминського, сот. І. Янішевського і пор. А. Шумовського.

Здавалося, що наради З'їзду вже добігають кінця, але "вільні внески і побажання", поза кількома справами організаційного характеру, несподівано висунули цілу низку проблем загально-ветеранського значення, обговоренню яких З'їзд присвятив багато часу та уваги.

Другого дня — З'їзд помітно численніший. Збільшилася група торонтонців, приїхало багато членів і гостей також із поближких околиць Торонта, а між ними і досить численна делегація ветеранів з Бофала на чолі з ген. П. Самутином і ген. В. Герасименком. Делегати і гості взяли участь в Богослуженні в Катедрі св. Володимира і в урочистій панахиді по Головному Отаманові Симонові Петлюрі, полковникові Євгенові Конвальцю і поляглих на чолі бою та померлих на чужині учасниках українських визвольних змагань. Після панахиди відбувся спільний обід, на якому вшановано основоположників і піонерів СБУВ. За головним столом, крім основоположників Всеч. п.-о. В. Слюзаря і полк. С. Вальдштайна, зайняли місця представники українського генералітету — генерали М. Садовський, О. Кузьминський, П. Самутин і В. Герасименко, а також ст. лейт. М. Деркач, що з рани Генеральної Управи був господарем цієї урочистости.



Марія Лівіцька

"Від щирого серця вітаю учасників 4-го З'їзду Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді. Радію, що непохитно зберігаєте традиції героїчної боротьби за волю нашої Батьківщини — України. На цих традиціях та на споминах про наші визвольні змагання молоде покоління, що прийде на зміну старих борців, — буде творити нове життя у Вільній Самостійній Україні. Щастя Вам Боже!

Марія Лівіцька

Командант СБУВ майор І. Липовецький в довшому зверненні до присутніх схарактеризував тяжкі часи, в яких постала думка заснувати нашу вояцьку організацію, і висловив найглибше признання основоположникам СБУВ від сучасного складу його членства. Всеч. о. В. Слюзар в довшій промові схарактеризував ідеологічну підбудову СБУВ, як також пригадав деякі моменти українського громадського життя тих часів, що мали вплив на децизію основоположників заснувати цю станову українську вояцьку організацію. Полк. С. Вальштайн доповнив промову Всеч. о. В. Слюзара деякими фрагментами своїх власних спогадів. Ст. лейт. М. Деркач свое слово присвятив пані добродійці Леонії Слюзар, що також належала до основоположників СБУВ і вложила чимало ініціативи та праці в творення його життя. Пані Леонія Слюзар, у відповідь, додала і свою китицю спогадів минулого, бож було про що говорити і що згадувати на цьому відзначенні чвертьвікового об'єднаного ветеранського життя і його спільної праці.

В пообідних годинах продовжувалися дискусії над актуальними питаннями нашого вояцького життя. Було виголошено також декілька нових привітань учасникам З'їзду: ген.

П. Самутин вітав З'їзд від Головної Управи ОБВУА, побр. А. Негребецький — від відділу ОБВУА в Бофало, Г. Мазурик — від Управи Українського Народнього Дому у Торонті.

На цій пообідній сесії було виголошено також три доповіді:

Ген. П. Самутин у своїй доповіді: "Сучасні завдання українських комбатантів на еміграції" аргументував потребу об'єднання ветеранських організацій, преси і військових музєїв.

Сот. В. Мошинський у доповіді: "25-літній шлях СБУВ у Канаді" подав історію СБУВ, особливо докладно зупиняючись на першому періоді його існування.

Майор І. Липовецький у доповіді: "Пресо-видавнича діяльність СБУВ" подав характеристику і огляд видаваних циклостилевим способом обіжників і бюлетенів СБУВ, що містять у собі чимало цінних думок і є багатим джерелом матеріалу для історії СБУВ. Говорячи про сучасний "Бюлетень СБУВ", доповідач подав низку заходів, що їх плянується перевести для його дальшого розвитку.

Кінцеве слово голови З'їзду Всеч. о. В. Слюзара, молитва і український національний гимн. З'їзд замкнуто...



Генеральна Управа СБУВ каденції 1959 — 1962.

Побратими: хор. М. Сокіл, сот. П. Федоренко, ст. лейт. М. Деркач, майор І. Липовецький, сот. Ю. Стефанович і майор З. Шкурूपій. Відсутній сот. Д. Сачківський.

ТРИ РОКИ ЖИТТЯ І ПРАЦІ

(Скорочений звіт на 4-му З'їзді СБУВ)

Три роки каденції сучасної Генеральної Управи швидко промайнули і на нинішньому 4-му З'їзді Членства СБУВ вона стала перед Вами, щоби зложити справоздання зі своєї трьох-літньої діяльності.

Цю її діяльність можна поділити на дві категорії. Перша впливала зі статуту нашої Організації, другу диктувало нам життя.

Зі статуту впливали вимоги: зберігати і передавати сучасному поколінню традиції Української Армії, пильнувати, щоби наше славне минуле не було забуте українською нацією, виховувати в громадянстві почуття бездоганного служіння українському народові, дбати про побратимів, що потребують помочі і опіки і т. ін.

Наша каденція припала на 1959 — 1962 роки, коли припадали 40-ві роковини таких подій нашої славної минувшини, як марш на Київ і його здобуття З'єднаними Арміями УНР і НГА, як славнозвісний Зимовий Похід Армії УНР, як лицарський Листопадовий Рейд в Україну в 1921 році і безсмертний Базар. Не відзначеною залишилися і 40-ві роковини Відновлення Українських Збройних Сил.

І всі ці події ми належно відзначили, пригадали їх українському громадянству нашими урочистими, і, я сказав би, імпозантними вояцькими імпрезами. Враження від цих імпрез ще свіже в пам'яті і я не буду їх згадувати.

А з другого боку у часі нашої каденції була ще одна важлива історична дата — 25-ліття існування нашого Союзу: 27 квітня 1936 року, коли у Монреалі було засновано 1-шу Станицю СБУВ і створено Першу Генеральну Управу і 2-го квітня 1937-го року, коли Канадійська Влада затвердила статут Союзу.

25-ліття існування СБУВ Генеральна Управа відзначила 3-ма імпрезами: Надзвичайним З'їздом членства СБУВ, що відбувся у Торонті 31 грудня 1960 року, Святочним Концертом, що відбувся 15 січня 1961 року

і Вояцькою Зустріччю, що мала місце 20 серпня 1961 року в оселі «Київ» під Торонтом. Ця Зустріч також ще свіжа в пам'яті і про неї ширше говорити не доводиться.

На згаданій Вояцькій Зустрічі відбулося урочисте удекорування Воєнним Хрестом перших 33 побратимів. Ми перші взяли на себе ініціативу, щоби справа Воєнного Хреста набрала конкретних форм у її реалізації: увійшли в тісний контакт з Ресортом Військових Справ Державного Центру УНР, одержали відповідні інструкції, створили при Генеральній Управі Краєву Раду Воєнного Хреста, і протягом двох років цей Хрест одержало понад півтори сотки побратимів. Серед цих останніх були не тільки члени СБУВ, але й багато учасників українських визвольних змагань, що не належали до жодних ветеранських організацій, або належали до тих організацій, що з набуттям Воєнного Хреста не дуже поспішали.

Слід тут відмітити, що через Раду Воєнного Хреста пройшли анкети багатьох визначних наших військовиків — не членів нашої Організації, таких, як ген. П. Самутин, ген. В. Герасименко, Всеч. п.-о. М. Вояковський, Всеч. п.-о. В. Пилипець, св. пам. Начальний Пластун Северин Левицький і багато інших.

Уже цей факт, як також те, що одночасно із цим ми повели належну пропаганду Воєнного Хреста у нашому Бюлетені, — спричинилося до того, що й інші ветеранські організації змінили своє ставлення до Воєнного Хреста.

Ми зібрали також кілька десятків анкет від наших членів, які ще не мали або загубили Хрест Симона Петлюри. Але у цьому випадку ми мали менший успіх, бо ми ще не маємо відповіді, чи цим нашим побратимам Хрест Симона Петлюри признаний.

Коротко хочу зупинитися і на нашій пресово-видавничій справі. Ухвала 3-го З'їзду СБУВ накладала на нас обов'язок розпочати видання власного журналу, якому ми дали скромну назву «Бюлетень СБУВ»,

і який своїм розміром, змістом, а головню своїм контактом з ветеранським світом — давню переріс цю назву.

В організаційній структурі СБУВ «Бюлетень» становить автономну одиницю. Фінансово він є самовистачальний і від Генеральної Управи незалежний, опертий на безплатній жертівній праці кількох одиниць. Його сучасний наклад становить 800 примірників, які в більшій або меншій кількості розходяться по всіх континентах світу.

Виданням «Бюлетеню» ми значно поширили терен нашої діяльності і наших впливів. На його сторінках ми даємо описи і фота всіх наших імпрез, які, належить ствердити, багатьом імпонують. На сторінках «Бюлетеня» ми систематично пригадуємо ті чи інші події нашої визвольної боротьби, присвячуючи їм окремі його числа. Отже — в ширшому масштабі робимо ту роботу, якої вимагає від нас наш статут.

Цій ділянці нашої праці буде присвячена окрема доповідь і тому я обмежуюся тут цими загальними увагами. Підкреслю хіба лише те, що про наше життя і працю широко знають, що вона багатьом імпоує і що нам заздостять, що у братерській злучі і згоді ми робимо тут нашу скромну національну роботу.

Реасумуючи сьогоднішній мій звіт, хочу висунути два твердження:

Перше — на початку нашого урядування нам часами доводилося чути завваги, що СБУВ підупадає. Нашою трьохлітньою працею ми не збільшили чисельного стану нашої Організації, але, застановили те явище, яке можна назвати цим «підупаданням». Ми придбали нашій Організації багато нових прихильників і симпатиків. Цей факт стверджує багато нових імен у сьогоднішніх привітаннях нашого З'їзду.

І друге — у нашій праці ми досягли темпа, яке можливо навіть трудним буде утримати далі. Понад півтори тисячі листів висланих і приблизно така ж кількість листів одержаних — говорять самі за себе. І оскільки це темпо ми утримаємо і далі, — то зможемо сміливо сподіватися дальшого всебічного розвитку життя Союзу.

І на закінчення я хочу висловити моїм Побратимам — членам Генеральної Управи мою щирю подяку, що у дружній співпраці допомогли мені вив'язатися з тих завдань, які час і обставини поставили як переді мною, так і перед цілим Союзом.

Складаю щирю вояцьку подяку і всім Командантам та Управам Станиць а також усьому членству СБУВ за співпрацю, дисципліну, карність і за довір'я, які доводилося мені зустрічати на протязі мого трьохлітнього перебування на становищі Команданта СБУВ і Голови Генеральної Управи.

ПРИВІТАННЯ ДЛЯ 4-ГО З'ЇЗДУ СБУВ У КАНАДІ

4-ий З'їзд членства СБУВ у Канаді вітали:

Президент УНР в екзилі д-р Ст. Витвицький, Високостойна пані Марія Ливицька, Комітет Українців Канади — Централя у Вінніпегу.

Високопреосвященіший Владика Михаїл, Високопреосвященіший Владика Мстислав, Всеч. п.-о. Святослав Магальяс, о. протод. Микола Рибачук.

Секретаріят Української Національної Ради, Голова В. О. УНРади М. Ливицький, Керманіч Ресорту Військових Справ ген. А. Вовк.

Представництво В.О. УНРади в США, Представництво В.О. УНРади в Англії, Головна Рада Т-ва Сприяння УНРаді в Англії.

Управа Т-ва Був. Українських Вояків у Бельгії, Союз Українських Ветеранів в США, Управа Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції,

Головна Управа Т-ва кол. Вояків УПА в Канаді.

Ген. О. Удовиченко, ген. О. Загородський, ген. М. Капустянський, ген. П. Шандрук, ген. І. Омелянович-Павленко, ген. О. Вишнівський, ген. М. Крат, полк. Ст. Лазуренко, сот. Ав. Гончаренко, полк. Т. Шкарупа, майор Н. Горбач, полк. Д. Герчанівський, сот. М. Каплистий, сот. Ю. Артюшенко, сот. Ан. Кушинський, ст. дес. М. Лубик, дес. Ст. Ёмчук, інж. А. Зубенко, інж. І. Драбатиї, хор. М. Чаборик.

Президія Ц.К. Українського Національно-Державного Союзу, Головна Управа Українського Національно-Державного Союзу в США, Управа Відділу УНДС в Бостоні, Редакція "Тризуба", Українська Громада в Туреччині, Т-во Сприяння УНРаді у Монтреалі, Крайова Пластова Старшина Українського Пласту у Канаді.

РЕЗОЛЮЦІЇ 4-го ЗІЗДУ ЧЛЕНСТВА
СОЮЗУ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ
ВОЯКІВ У КАНАДІ.

1.

4-ий З'їзд Членства Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді вітає:

Її Величність Королеву Елісавету Другу,

Уряд Канадійської Держави на чолі з Високодостойним Прем'єром Діфенбейкером — оборонцем волі поневолених народів,

Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі на чолі з Високодостойним Президентом д-ром Ст. Витвицьким,

Високопреосвященіших Владик і Всечесне Духовенство Українських Церков,

Комітет Українців Канади та його складові організації,

Управи і Членство організацій бувших українських вояків.

Щирий привіт З'їзд засилає братам і сестрам у поневоленій батьківщині-Україні.

2.

З'їзд хилить голови перед св. пам'яттю Головного Отамана Симона Петлюри і всіх борців за визволення України, що полягли в боях, або померли на чужині.

3.

У 25-літні роковини існування СБУВ З'їзд вітає основоположників нашої Організації, з надзвичайним признанням ставлячись до їх піонерської праці, як також до праці тих побратимів, що на протязі 25-літнього існування СБУВ його життя творили.

4.

Заслухавши звіт з діяльності голови і членів Генеральної Управи, 4-ий З'їзд СБУВ у Канаді стверджує: Праця, пророблена Генеральною Управою на протязі останньої трьохлітньої каденції, була задовільною і згідною з вимогами статуту та йшла по лінії плекання традицій Української Визвольної боротьби і належного інформирования українського суспільства і української молоді про українські визвольні змагання.

З особливим признанням З'їзд ставиться

до ширшої інформаційної діяльності як про життя Союзу, так і про українські визвольні змагання, за допомогою «Бюлетеня СБУВ», який на протязі цієї каденції нав'язав тісний контакт як з членством нашого Союзу, так і з ветеранськими організаціями у цілому світі.

5.

З'їзд з приємністю констатує активну працю поодиноких станиць, що йшла також по лінії вимог статуту і українського національно-громадського життя, а також — видатну працю цілої низки членів СБУВ в українських національно-громадських організаціях.

6.

Висловлюючи подяку побратимам, що своєю безкорисною працею допровадили видання «Бюлетеня» до його сучасного стану, З'їзд висловлює побажання дальшого зміцнення його фінансової бази та дальшого поширення обсягу його читачів.

7.

З'їзд констатує, що на терені Канади перебуває ще значна кількість бувшого українського вояцтва, яке не належить до жодної ветеранської організації, і доручає майбутній Генеральній Управі вжити заходів до належного зацікавлення їх нашою Організацією та уможливлення вступу до неї.

8.

З'їзд висловлює побажання тісного контакту з українською молоддю і ширшої співпраці з нею на терені молодечих організацій.

9.

З'їзд уважає, що доцьогочасне гасло Союзу: — «Наша сила в тому, що ми не служимо ні партіям, ні особам» — була тим чинником, що цементував нашу Організацію і вів її до розвитку, — та доручає Генеральній Управі і Управам Станиць у своїй діяльності не відступати від цієї засади.



Зустріч Президента УНР д-ра Ст. Витвицького з українськими ветеранами в Міннеаполісі 27 травня 1962 року з нагоди 36-их роковин смерти Головного Отамана Симона Петлюри і 45-их роковин відновлення українських збройних сил.

На фотознімці сидять (зліва направо): О. Шило, О. Миколаєнко, В. Філонович, Президент д-р Ст. Витвицький, О. Генсуровський і В. Радченко.

Стоять (зліва направо): М. Лисий, В. Романовський, М. Глянько, А. Семенюк, Гр. Олійник, О. Вдовиченко, д-р М. Данилюк, М. Лозовий, І. Ткаченко, І. Островерщенко, Гр. Будуляк, А. Романенко, А. Дорош і В. Костецький.

МІННЕАПОЛІС В 36-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

У цьому році припадає 45-та річниця проголошення закону про відновлення Українських Збройних Сил (Наказ Військової Офіції ч. І. з 22 травня 1917 року). Союз Українських Ветеранів у Міннеаполісі вирішив відзначення цієї історичної дати у цьому році поєднати з відзначенням 36-ої річниці смерті св. пам. Головного Отамана Симона Петлюри. Для більшої урочистости вирішено запросити Президента УНР д-ра Ст. Витвицького на головного промовця на запроєктованій в честь тих подій академії. Всім існуючим на нашому терені організаціям Управа СУВ вислала запрошення прийняти участь у відзначенні цих історичних дат, як також і в урочистому прийнятті Пана Президента. До участі зголосилося 20 організацій, з представників яких був створений Громадський Комітет, а на голову Комітету

одноголосно обрано полк. В. Філоновича. Комітет негайно приступив до праці, яку розподілив поміж ним обраними референтами. На референта зовнішніх зв'язків було обрано д-ра М. Данилюка, представника СУВ, завданням якого було: нав'язати зв'язки з Організацією Поневолених Народів, влаштувати аудієнцію у губернатора Міннесоти, пресову конференцію, організувати виступ Пана Президента по телевізії і радіо. І з цього завдання, як побачимо далі, д-р М. Данилюк належно вив'язався. Як референти інших ділянок в Комітеті працювали: мистець-маляр О. Булавицький, О. Вдовиченко, О. Генсуровський, А. Семенюк, М. Лозовий, Т. Шиян, секретар — С. Ярмоленко. Скромна в своїй початковій стадії імпреза перетворилася у могутню маніфестацію загально-національного значення і знайшла

відгомін в усій американській пресі Міннесоти.

У п'ятницю 25-го травня Пан Президент прибув до Міннеаполісу. На двірці його зустріли члени Громадського Комітету з дружинами, привітавши квітами. Наступного дня о годині 6-ій вечора в конференційній залі готелю «Ніколет» відбулася прес-конференція, на яку прибули представники двох телевізійних компаній, трьох радіо-вих, представники преси поневолених народів, журналісти і фото-репортери місцевої англо-мовної преси. Перекладачем при Панові Президентові на цій конференції була пані Раїса Данилюк, що також по-мистецьки в'язалася з поставлених перед нею завдань. Уже о 10-ій годині вечора по телевізії передавався весь перебіг цієї конференції, а наступного дня в цілій низці міннесотських часописів з'явилися просторі коментарі. Зокрема в недільному числі «Пайонір Прес» було вміщено велике фото Пана Президента з надзвичайно прихильною статтею як до його особи, так і для цілої української справи.

Того ж дня о годині 8-ій вечора в одній з парадних заль готелю «Ніколет» відбувся бенкет і зустріч Високого Гостя з громадянством. Було присутніх до сотки осіб. Президента вітали представники всіх організацій, що взяли участь у цьому небуденному святі і що репрезентували собою свідому та організовану спільноту на нашому терені.

На другий день, у неділю вранці, Пан Президент у товаристві полк. В. Филоновича, А. Семенюка і О. Вдовиченка відвідав українську церкву св. Константина, православну св. Михаїла і о годині 11.30 прибув до церкви св. Юрія, де по літургії відбулася панахида по Головному Отаманові Симонові Петлюрі. Настоятель церкви о. прот. Андрій Кість з амвону привітав Шановного Гостя теплою, сердечною промовою. Зворушливим моментом було, коли Пан Президент, після «Вічна пам'ять» піднявшись з колін, підійшов до лави ветеранів, що були вишиковані на струнку на лівому крилосі, і пієтично поцілував їхній прапор.

Після Служби Божої в церковній залі відбулася коротка зустріч Пана Президента

з українськими ветеранами. Голова СУВ полк. В. Филонович представив Президентові кожного ветерана. Пан Президент висловив багато похвальних слів для СУВ, відмічуючи струнку організованість, високу національну гідність та закликав і надалі високо і чесно нести свій прапор. Було зроблено декілька спільних фотознімків.

О годині 5-ій по полудні в репрезентаційній залі «Бентон Гол» відбулася академія, якою урочисто відзначено 36-ті роковини смерті Головного Отамана Симона Петлюри і 45-ті роковини відродження Українських Збройних Сил. Присутні на академії, вставши з місць, оваційно привітали Пана Президента, коли він увійшов на залю. Талановитий піяніст Олег Левицький виконав американський гімн. Голова Громадського Комітету полк. В. Филонович короткою промовою відкрив академію і привітав Високого Гостя та під бурхливі оплески присутніх попросив його до слова.

Після доповіді Пана Президента слідувала співповідь полк. В. Филоновича до 45-ліття відновлення Українських Збройних Сил.

У концертній частині академії по черзі з великим успіхом виступали — відомий артист Оперного Театру проф. Олександр Мартиненко, панна Лідія Курилко, Олег Левицький, пані Зоя Семенець-Лозова, пані Кіра Цареградська. Пані Оля Хоролець з чуттям продеклямувала поему о. прот. А. Кістя — «Симон Петлюра». Концерт закінчився могутнім «Ще не вмерла Україна».

У вівторок 29 травня Пан Президент був прийнятий на авдієнції у губернатора Міннесоти — достойного п. Ельмера Андерсона. В цій візиті Панові Президентові асистували полк. В. Филонович, пані д-р Раїса Данилюк та д-р М. Данилюк. Авдієнція пройшла з великим успіхом і того дня ввечері її можна було оглядати на телевізійній передачі. У міннесотських часописах появилися просторі статті в дуже прихильному для української справи дусі.

Того самого дня в сонячне передвечір'я Пан Президент у товаристві полк. В. Филоновича і О. Вдовиченка оглянув прекрасні

озера і парки мальовничих околиць Міннеаполісу.

В середу 30-го травня Пан Президент залишив Міннеаполіс. На двірці провожати дорогого Гостя вийшла велика кількість громадян, з якими він зворушливо попрощався...

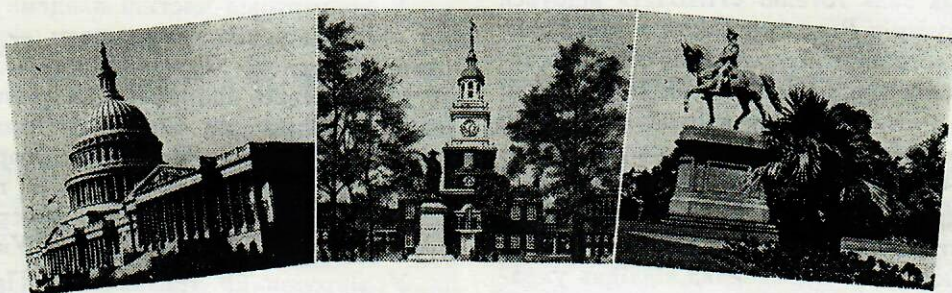
Кількаденний побут Пана Президента в Міннеаполісі і Сейнт Полі знайшов широкий відгомін в пресі, але й сам Громадський Комітет, що влаштував це небуденне і величне свято, видав спеціальну брошуру, яку з його доручення написав п. А. Семенюк, і в якій подано докладний перебіг та опис подій.

«Це була подія, — читаємо у цій брошурі, — яка не тільки надовго залишиться в пам'яті багатьох українців, але вона також дуже корисно відбилася серед високих урядових чинників нашого Стейту, в місцевій американській телевізії та пресі»... Се була найбільш вдала українська політична акція, яка коли будь до цього часу настільки успішно пройшла на терені нашого міста.

Успіх цієї акції заключався в тому, що в ній взяла участь найбільша частина українського свідомого громадянства, організованого в трьох церковних та 17-ти громадсько-політичних організаціях...»

«Українські визвольні проблеми поставлено тут перед найвищим репрезентантом стейтової адміністрації. І репрезентував ці українські визвольні питання Президент УНР — Голова правного екзильного Уряду України. Тієї України, яка в часі народження московського комунізму, перша прийняла на себе удари і тим вже тоді охоронила західню Європу від імперіялістичного походу червоної Москви. Україна тоді була самітною і мусіла за це заплатити велику ціну — втрату своєї волі та втрату своєї державної незалежності.

Цей факт був Президентом належно зреферований і це викликало відповідне враження серед американської адміністрації та публічної opinio...»



ВІТАЮ З УСІЄ ДУШІ ВСІХ ВАС, ЩО МЕНЕ ЗУСТРІЧАЄТЕ...

Промова Президента УНР д-ра Ст. Витвицького на Зустрічі з представниками українського громадянства Міннеаполісу і Сейнт Полу

26 травня 1962 року.

“Бачу перед собою представників української громади Міннеаполісу та Сейнт Полу, що репрезентують 20 організацій. Зібрались оце представники Церкви, ветерани колишньої збройної сили, найвищого стажу громадські і політичні діячі, провідники молодого покоління, щоб скласти мені вияви своїх найкращих почувань. Маю ілюзію, що десь на українській землі, серед своїх людей на якомусь народному святі. На ці вияви серця відповідаю до глибини

зворушеним серцем, що сповнене щасливим пережиттям. Бо ця маніфестація Вашого духового підйому належить в першу чергу маєстатові України. Його репрезентантом покищо це — Державний Центр Української Народньої Республіки.

З приводу глибокої і довготривалої кризи Української Національної Ради — Державний Центр виставлений був на важку життєву пробу. Він її витримав. Деякі кола нашого еміграційного громадянства схильні були розцінювати Державний Центр тільки як символ минулого, як якусь містичну креацію. Тимчасом він виявився дійсною реальною силою. Важкі турботи за розвиток і хід подій на терені Української Національної Ради в часі її кризи охопили все політичне думаюче громадянство. Це загальне змагання до успішної розв'язки довготривалої кризи спричинило рішення про вступ Організації Українських Націоналістів до Української Національної Ради.

Той респект до державницької справи в першу чергу відзначився серед членів Ради. Є між ними співтворці основних державних актів з 1918 і 1919 років, є ті, що брали участь у збройній боротьбі, і ті, що змагались із терором большевицького окупанта, є передові культурні і політичні діячі, і була б велика втрата для державного діла, якби цей колектив зосереджений у Державному Центрі розійшовся. Державний розум і перемога над груповими чи особистими інтересами перемогли і сесія покінчилася успішно. Урятовано форму установи. Цю форму треба виповнити дією дружньої гармонійної співпраці.

Перед новопокликаним Урядом стоїть ціла серія актуальних і невідкладних справ. Для прикладу: реорганізація та оживлення діяльності Паризького Бюлоку, видавництво бюлетеня про сучасне життя України для чужинецького світу, нав'язання контакту з міжнародними антикомуністичними організаціями, акція за визнання екзильних урядів підсоветських країн, посилення політичної діяльності на терені західно-європейських держав, інтервенції перед Об'єднаними Націями, з політичних завдань на американському терені — заходи для створення конгресової комісії для студій національної проблеми неросійських підсоветських народів.

З метою виконання тих та інших важливих завдань необхідна підтримка громадянства. На жаль, у деяких його колах помічаємо певне збайдужіння для справ визвольної акції. Питають люди: а коли прийде наше визволення? На те ми ще раз і ще раз відповідаємо: життя народу міряється іншою мірою, аніж наше життя особисте, і наші діла, присвячені народові, не відбиваються успішним вислідом зразу, а шойно пізніше. Так незалежна Українська Держава відродилась пізно після смерті Шевченка. Але вона прийшла. Так само оповитись незалежна Українська Народня Республіка.

Вітаю з усієї душі Всіх Вас, що мене зустрічаєте. Нехай буде благословенна година моєї зустрічі з Вами, щоб міцніли Ваші зв'язки з Українським Державним Центром та щоб вони наближали Вас до дня визволення.

Вітайте від мене всіх українських людей Вашого міста, яких між нами не має. Вітайте дітей Ваших, щоб росли на добрих Українців, а Вам дай Боже вітати не екзильний, а покликаний волею народу Уряд Української Незалежної Держави, як володаря всієї України”.

Митр. прот. д-р В. Левицький

І МИ СЬОГОДНІ ТРІУМФУЄМО...

Промова виголошена на бенкеті української громади в Твин Сити
26 травня 1962 року.

«... Якраз минає тепер рік, коли наші душі були в глибокому смутку, а наші серця роздирали важкі сумніви, коли ми читали на сторінках нашої преси, або й чули про *важку кризу* в лоні нашого державного центру — Української Національної Ради. А були важливі причини до того уболівання всіх щирих визнавців і прихильників отих трьох святих літер: У.Н.Р., за які віддали своє життя не лише сотні тисяч українських воєнків, але й великі мільйони українських патріотів-героїв. Віддали вони найдорожчу ціну — власне життя, за — найвищий національний ідеал: вільну, соборну Українську Народню Республіку!

Ми читали й чули про несприйнятні й фантастичні проєкти uzдоровлення тієї кризи, що їх підносили наші такі люди:

а) поповнити Українську Національну Раду зовсім новими політичними угрупованнями,

б) або перенести її через океан з Європи в Америку чи Канаду,

в) або (жах зараз це повторити) розв'язати її.

Отак нависла була над Україною, що змагається в кривавому титанічному герці — велика загроза, — завис був над її політичною вільною еміграцією — важкий меч — упадок нашого легітимістичного державного центру. Здавалося, що якісь демонічні сили десь у підпіллі були спряглися, щоб завалити державний провід поневоленої України, що сьогодні в екзилі діє.

Коли мене питали про мою думку в цій важливій справі вірні визнавці, ветерани і всі інші прихильники отих трьох святих літер: У.Н.Р., то я їм відповідав: не бійтеся, хлопці, пані й панове! Коли у проводі нашого державного центру в екзилі стоїть наш національний мур в особі Президента Витвицького, то ми, хоч як нам важко і сумно зараз, — мусимо вгору підняти наші сумні національні чола і надіятися на повну перемогу нашого державного змагу. Не даремно на

жертovníку нашої державної боротьби впади оті згадані мільйони борців-державників! Наш Президент не дасть проламати муру УНР в будь-якій нам погубній позиції, хоч напевно наш Президент відкриє чи замкне брами отого муру там, де своїм досвідченим державним умом буде уважати конечним!

І ми сьогодні тріумфуємо, бо побіду відніс український державний розум. П'ятою сесією Українська Національна Рада вийшла на новий творчий шлях державницьких змагань і проводу нас! У повному розпалі йде знову ота свята робота нашого державного центру!

Не буду зараз же бажати Панові Президентові — тріумфального в'їзду на Софійську площу в Києві, чи на Свято-юрську у Львові, бо передше мусять бути зреалізовані інші передумови нашої побіди над ворогом поневоленої України!

В лоні і біля Української Національної Ради мусять зараз же бути зосереджені всі наші національно-творчі угруповання, ідеологічні й церковні організації — у спільній праці-боротьбі за волю України! Там, в рідній Україні, народ наш важко і криваво змагається за своє фізичне і національне існування. Тут — увільному світі, на нашій політичній еміграції лежить святе завдання: покинути всі різниці недержавного змісту і стати до спільної праці з нашим Президентом! Це нинішнє наше національне ВІРУЮ: бути або не бути в черзі ходу нових політичних подій світу, змарнувати або здобути ідеал нашої державности!

Сьогодні будьмо щасливі і спокійні, що маємо у проводі Державного Центру УНР Президента д-ра Ст. Витвицького. Він урятував наш державний престиж, нашу державницьку дію. Він цим фактом записався вже тепер на сторінки нашої державницько-визвольної історії.

Радіймо тим благословінням неба, станьмо всі в один ряд біля Пана Президента і тих трьох святих літер: У.Н.Р., і перемога буде наша...»

Молодь, що з нами



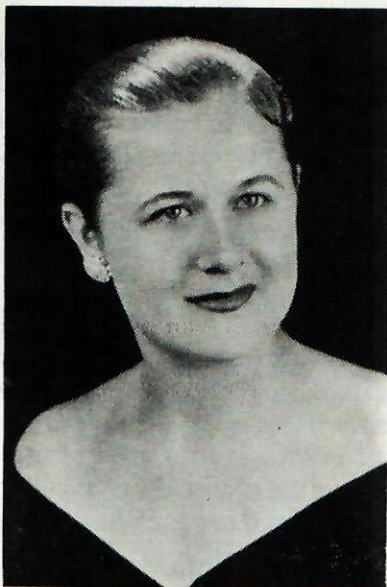
Кіра Цареградська

Пані Кіра ЦАРЕГРАДСЬКА — талановита піяністка, рідна племінниця відомого композитора Кирила Стеценка. Музикальність — це видно спадкоємний скарб роду Стеценків. Пані Кіра Цареградська жертвна і працьовита, віддає багато праці і часу для громадської



Лідія Курилко

роботи, особливо при організації різних імпрез та академії. Вона є щирою прихильницею Союзу Українських Ветеранів у Міннеаполісі і приймає активну участь у всіх його імпрезах.



Зоя Семенець-Лозова

Пані ЗОЯ СЕМЕНЕЦЬ-ЛОЗОВА — одна з найкращих солісток у Міннеаполісі. Її виступи на всіх концертах та академіях користуються великим успіхом. У свій час вона належала до відомого дівочого квартету "Роксолянки", що користувався таким надзвичайним успіхом в Німеччині при виступах у скитальчих таборах. Пані Зоя є дочкою нашого побратима — хорунжого М. Лозового. Із цілим запалом своєї молодої душі вона включається в суспільно-громадське життя і прикрашує своїм співом всі академії і концерти.

Панна ЛІДІЯ КУРИЛКО — молода студентка Міннесотського Університету, володіє не пересічними музикальними здібностями і вже відтепер у своїх молодих студентських роках викazuje себе як національно повноцінна одиниця. Поза своїми студіями і лекціями приймає активну участь в українському національному і суспільно-громадському житті, прикрашує своїм ніжним сопраном майже всі наші комбатантські імпрези у Міннеаполісі.

ВІДІШЛИ У ВІЧНІСТЬ

СОТНИК СЕРГІЙ ГОРЯЧКО

Чудовий соняшний день 16 березня 1962 року. Біля Православної Церкви на Фіцрой вібралося чимало українців — громадян м. Мельборну. Тут майже всі вояки-побратими Союзу Українських Комбатантів Вікторії, представники I-ої дивізії “Галичина”, Легіону Симона Петлюри, Пласту, СУМ-у та чільні представники майже всіх українських організацій, усі, хто лише мав змогу, прийшли віддати пошану голові Українських Комбатантів Вікторії св. пам. сотникові Сергієві Горячкові та відпровадити Його в останню путь.

Св. пам. сот. Сергій Горячко народився 24 вересня 1896 року в селі Гурівка, Олександрійського повіту на Херсонщині. Загальну освіту одержав у Саратовській гімназії. 28 травня 1915 року був покликаний до Російської Армії. 1 січня 1916 року закінчив Першу Київську Константинівську Військову Школу. В Російській Армії перебував до 29 вересня 1917 року і залишив її в ранзі поручника.

29 вересня 1917 року розпочалася Його служба Україні, бо цього дня прибув він до Києва і зголосився до Українського Генерального Секретаріату. В Українській Армії займав він різні становища: старшини особливих доручень при Державному Інспекторові запілля, помішника Державного Інспектора Кінно-Гірного Дивізіону, Команданта м. Мелітополя, старшини штабової сотні 6-ої Січової Стрілецької дивізії та інші.

Св. пам. сотник Сергій Горячко брав участь у боях з большевиками в Києві та військами Російського Тимчасового Уряду, що відбувалися між 28 вересня та 2 жовтня 1917 року, а також у славному бою під Крутами і в легендарному Другому Зимовому Поході. В серпні 1921 року відбув він командировку в запілля ворога в Україну.

Тут згадано лише кілька більш важливих боїв, у яких брав участь св. пам. сот. Сергій Горячко. Загально ж пройшов він з піднесенням чолом через весь період української визвольної боротьби. Розпач і зневір'я були йому чужі, бо палав він глибоким патріотизмом, безмежною любов'ю до України і її поневоленого народу та твердо вірив у перемогу нашої правди. Він був людиною, яка вміє запалювати, підбадьорювати, він був лицарем духа.

В Австралію приїхав Небіжчик із дружиною і двома синами - юнаками в 1950 році. Від 1955 року аж до смерти він був незмінним головою Союзу Українських Комбатантів Вікторії, беручи активну участь і в загальному українському національно-громадському житті. Свято вірячи, що волю Україні здобудуть наші нащадки, завжди опікувався молодечими організаціями. Багато труду і зусиль укладав він у збирання пожертв на будову Храму-Пам'ятника св. Симона в Парижі.

Чин похорону відправив Владика Варлаам в сослуженні Протопр. І. Винницького та прот. Б. Стасишина, виголошуючи вкінці відправи тепле і чуле слово, характеризуючи Небіжчика, як незломного борця за Україну.

Усі присутні відпровадити тлінні останки на цвинтар Фавкнер, де вже спочиває багато наших українських громадян і де представники всіх українських громадських організацій щиро прощали Його в останню путь. Стук грудок сухої землі, що падала на труну, змішався з могутнім і натхненним співом “Журавлів” — пісні, якою всі вояки прощали свого славного Побратима.

Сот. М. Сувчинський

СОТНИК ПЕТРО МИХАЙЛЮК



Св. пам. Петро Михайлюк

21 березня 1962 року у Мюнхені помер сотник Армії УНР св. пам. Петро Васильович Михайлюк. В Українській Армії перебував від початку її існування, брав участь у багатьох боях і в Кримському Поході, був Лицарем Залізного Хреста, посідав Хрест Симона Петлюри і Военний Хрест, був активним членом Союзу Комбатантів, шляхетним і товаришським у приватному житті.

Поховано св. пам. П. Михайлюка 24 березня ц. р. на цвинтарі Фельдмохінг. Ховали два священики — п. о. Дубицький і п. о. Хитайчук. Над могилою, на яку було зложено багато вінків, промовляли п. о. Хитайчук, полк. М. Стечишин, полк. В. Татарський та інші. У промовах схарактеризовано Небіжчика як доброго патріота, вояка і християнина.

Хай чужа земля буде Йому легкою!

О. Матух

ПІДПОЛКОВНИК МИХАЙЛО КУРАХ

18 червня 1962 року помер пполк. Армії УНР інж. Михайло Курах.

23 червня ц. р. поховали Його на цвинтарі "Ворота до раю" біля Йонкерсу. Над свіжою могилою промовляли Президент УНР в екзилі д-р Ст. Витвицький, ген. О. Загородський і представники багатьох українських організацій. Вони прощали Pokійного як хороброго вояка, як активного громадського діяча і як військового історика.

Св. пам. Михайло Курах в 1913 році кінчив реальну гімназію у Львові і на 18-му році



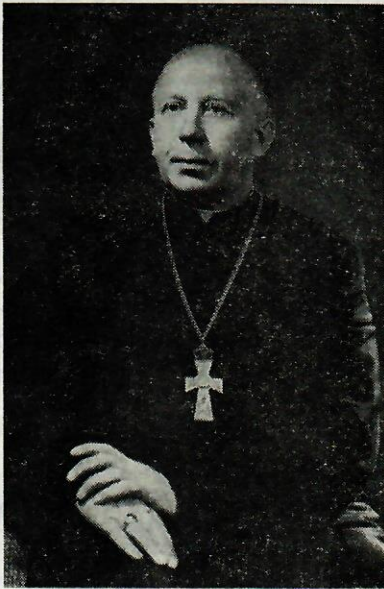
Св. пам. Михайло Курах

життя вже був в рядах Австрійської Армії. В 1916 році він попадає до російського полону, де застає його революція. В часі розвалу Російської Армії він бере активну участь в т. зв. "українізації" військових частин, спершу в Саратові над Волгою, а потім на південно-західному фронті. Вкінці 1917 року вливається в формуцію Січових Стрільців у Києві. Цей період його життя описаний в його статті — "Стрільська Рада" ("Голос Комбатанта", ч. 9, 1959 рік). В лавах Січових Стрільців проходить через цілу добу українських збройних визвольних змагань. Опинившись на еміграції в Чехо-Словаччині, беручи активну участь у студентському житті, кінчає інженерсько-агрономічні студії. В 1940 - 1946 роках перебуває на засланні в СРСР. На еміграції в Австрії очолює Відділ ЗУАДК у Зальцбурзі та Українське Центральне Допомогове Об'єднання. На еміграції в США, перебуваючи в Клівленді, займає провідні становища в Т-ві Українських Інженерів, у Відділі ОБВУА, в Т-ві Прихильників УНР і т. ін. Це — головні етапи його життя і праці для українського народу.

Хай легкою буде Йому земля гостинної Країни Вашингтона!

НАШІ ЮВІЛЯТИ, НАШІ ПРИХИЛЬНИКИ, НАШ АКТИВ

МИТРОФОРНИЙ ПРОТ. д-р ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ



Митр. прот. д-р В. Левицький

Митр. прот. д-р Володимир Левицький народився в 1898 році на Гуцульщині в старій священничій родині, що дала нашому народові по обох боках Збруча багато провідних церковних, політичних і громадських діячів. В домі його батька, отця Олександра — чільного народовця — провідника селян, була давня предківська прецінна бібліотека, на стінах сальону висіли образи визначних предків. Закінчивши гімназію, о. В. Левицький записався на філософічний факультет, який закінчив з докторатом у Відні.

Згадана відгалузь родини Левицьких, зі шляхетським титулом Де Рогая, після відвороту гетьмана Богдана Хмельницького з-під Львова в 1648 році, розділилася, бо її члени, що брали участь в повстанні проти поляків, мусіли втікати на східні землі. Вони дали Україні таких провідних людей, як архієпископ Парфеній Левицький — Владика Подільський, а

опісля — Полтавський, перекладач Св. Євангелії на українську мову, як д-р Модест Левицький — відомий громадський діяч і письменник, і цілий ряд церковних провідників на Холмщині, Поділлі та Київщині.

Із західньої вітки тієїж родини Левицьких вийшли такі політичні, церковні, наукові і громадські передовики, як д-р Кость, д-р Євген, д-р Володимир (відомий математик), радник Лев, д-р Зенон (лікар-оператор) і цілий ряд вищого і низового духовництва, робітників — провідників національного відродження села.

Уже в гімназії о. Володимир Левицький під проводом свого брата д-ра Віктора бере активну участь в організуванні "Січей", що стали основою легіону УСС в 1914 році та читалень "Просвіти" з рефератами для їх членства. Від 1 листопада 1918 року о. В. Левицький стає в ряди УГА і з нею, як хорунжий, відбуває походи й бої від Львова до Києва. Поранений важко в боях під Росоховатою-Дашевом в жовтні 1919 року, перебувши тиф, попадає в польський полон. Після втечі з полону зголошується до Армії УНР, в якій брав участь в боях в повстанському районі міст Тульчин, Гайсин, Тараша, Володарка проти збільшеної Тарашанської дивізії і загонів Котовського та Якора. Ранений удруге, переходить в рядах 3-ої Залізної дивізії генерала Олександра Удовиченка бої під Могилевом, Мясківкою аж до відвороту і польських таборів інтернованих в Каліші. За бої під Мясківкою був підвищений до ранги поручника.

Повернувшись з інтернування, вступає до духовної семінарії, а опісля до Богословської Академії, яку закінчує з докторатом богослов'я у Відні. Там же кінчає факультет політичних наук. У Відні, як помічник отамана Омеляна Клюна, бере активну і провідну роль в українському житті. Повернувшись до краю, активно працює в церковній і громадській діяльності, будуючи Народні Доми, засновуючи чи-

тальні "Просвіти" та сільсько-господарські установи, за що польська влада виточила йому ряд судових процесів. Тільки завчасне зникнення з дому урятувало його від табору в Березі Каргузькій.

Коли большевицькі наїзники розвідали про службу о. В. Левицького в Армії УНР, він мусів утікати через Сян на Лемківщину. Тут разом зі шкільним інспектором Лемківщини д-ром Никифором Гірянком він об'їздить лемківські села для організації українського шкільництва. У Боську організує він 7-ми класову школу, стаючи її управителем. Біля неї розгортають свою працю гуртки молоді, Пласт, оркестра і т. ін. Ця акція не залишилася без наслідку, згодом вона дала цілі кадри молоді для середніх шкіл, бійців УПА тощо.

Покликаний Головною Управою Українського Національного Об'єднання у Берліні на його секретаря, о. д-р В. Левицький, разом з організаційним референтом д-ром Гірянком, спричинюються до реорганізації цієї важливої організації у Німеччині, що тоді стала централею українців з 45000 членів. В 1943 році на прохання голови УЦК проф. д-ра В. Кубійовича о. В. Левицький в Любліні обіймає становище провідника УДК на Холмщину і Підляшшя. Після відвороту німців о. В. Ле-

вицький повертає на своє становище в УНО, на якому перебуває аж до інвазії большевицьких полчищ на Берлін.

Приїхавши до США о. В. Левицький, за родинною традицією, стає на службу рідній Українській Православній Церкві, як редактор церковного журналу "Дніпро", як член Консисторії, редактор церковного місячника "Український Вісник" і настоятель парафій в Пенсильванії і Міннесоті, працюючи на церковній та громадській нивах. Його статті на церковні і національні теми часто з'являлися на сторінках українських церковних і громадських журналів.

Містячи у цьому числі "Бюлетеня" промову о. д-ра В. Левицького, його привітання Президента УНР в екзилі, виголошене ним 26 травня ц. р. в Твин Сіті на урочистому відзначенні 45-ліття відродження Українських Збройних Сил, — бажаємо йому — дорогому нашому Побратимові по зброї, Всечесному Душпастирові та активному прихильникові нашої праці тут у Канаді, сил, здоров'я і багатьох щасливих літ життя для дальшої всебічної національної роботи, квітами якої він так рясно вкрив близько 65-літній шлях свого життя.

ЧОТОВИЙ ІВАН СКЛЯРЕНКО



Чотовий І. Скляренко

26 травня 1962 року минуло 65 років життя чотового Армії УНР Івана Скляренка. В той день ми дістали від нього листа, в якому він пише:

"Сьогодні мої уродини. З цієї нагоди складаю пожертву на "Бюлетень" — 5 дол. Не забуваймо, що наша справа ще не закінчена! Тримаймося один одного і борімося до остаточної перемоги. Помагаймо хто чим може в усіх ділянках нашого національного життя..."

Це не лише красні слова побратима Скляренка. Пригадуємо наше знайомство з ним. У Торонті в залі Української Православної Громади відбувалася, вже друга з черги, Виставка Музею Визвольної Боротьби. Через залю проходили сотки людей. Виставка добігала кінця. До стола, при якому збирали датки на Музей, підійшов побр. Скляренко, помітно зворушений тим, що бачив, положив "п'ятку" на тарілку, кажучи: "Те, що я бачив, варте більше доляра!" (Доляра побирали при вступі на залю).

З побратимом Скляренком ми незабаром запізналися і часто обмінювалися листами, бо мешкає він кілька сот миль від Торонта.

Пригадую ще одну нашу недавню зустріч. Якось я зустрів його на вул. Бетирст. Знав, що він уже довгий час перебуває без праці.

“Оце маю трохи вільного часу, узяв 50-ку до кишені і приїхав до Торонта поплатити борги — членські вкладки до СБУВ, УНДС та інших організацій, Военно-Історичному Інституві за книжки і т. ін.”

Дорогий Побратиме — сину сонячної Січславщини, лицарю нашого славного “Кармелока”, бойового панцерника, на якому ти хоробро боровся за визволення нашої Батьківщини! Тримаємося! У міру наших сил і можливостей вливаємо і свою краплину праці в загальне українське річище. Тобі бажаємо щасливих і довгих літ життя. Побільше таких, як ти патріотів — і Українська Правда переможе!

І. Липовецький

Рецензії

Микола Плевако: “СТАТТІ, РОЗВІДКИ й БІО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ”. Нью-Йорк, 1961, Париж.

Цей великий (800 ст. друку, в оправі) збірник праць, позначений як ч. 2 із серії “3 нашого минулого” Української Вільної Академії Наук у США, містить багато біографічних та бібліографічних матеріалів про українських письменників 19-го та початку 20-го сторіччя, що його опрацював професор літературознавця Микола Плевако. Наприкінці книги подані ще спогади про покійного професора — його брата Петра, сина Юрія та про сестру Дм. Бурка.

Подані тут матеріали дуже солідно опрацьовані і цікаві для кожної письменної людини. При кожній статті про якогось письменника (були міщені у складуваних автором хрестоматіях — читанках — для студентів) додається докладна бібліографія його творів та критичних публікацій про

нього. Особливо просторо опрацьовані бібліографії про Шевченка та Франка.

Редактор збірника проф. Гр. Костюк, крім вступної статті “Від редактора”, подав у наступній статті досить просторий опис життя і діяльності замордованого потім московськими поспілками професора Миколи Плевака, підкресливши в ньому той запал і відданість праці, з якими він брався до своїх дослідницьких праць і до викладів у вищих школах України під терором чужинської окупації.

Це видання заслуговує на нашу увагу не тільки змістом поданого матеріалу, але й зразком того піетизму, з яким ушановується пам'ять героїського працівника на ниві української культури. Честь і слава фундаторові цього видання, Петрові Плевакові, що цим виданням спорудив своєму братові тривалий пам'ятник, зберігши цим хоч частину культурного надбання свого героїчного брата, як також подяка і за те, що чистий прибуток із цього видання призначив на побудову Собору св. Симона в Парижі, патрона сл. пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри! **І. Н.**

КНИЖКА ПРО СИМОНА ПЕТЛЮРУ ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ

Рада Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі повідомляє, що вже вийшла з друку, у Видавництві “Нувель Едісон Латін” у Парижі дуже цінна, важлива і потрібна книжка французькою мовою “Вогонь і попіл”, французького публіциста Алена Дероша про Симона Петлюру.

З огляду на важливість для української справи появи цієї книжки, Бібліотека взяла на себе фінансування її видання, за позичені нею гроші, з надією, що українське громадянство масово підтримає заходи Бібліотеки.

Книжка поступила в продаж. Коштує вона у Франції — 7.50 нов. франків, а за кордоном — 1.75 амер. доларів, з пересилкою, або рівновартість долара в інших країнах.

Замовлення слати на адресу:

**Bibliothèque Ukrainienne Symon Petlura
24, Rue de la Glacière, Paris 13^e, France.**

Гроші з-за кордону надсилати на ім'я скарбника Бібліотеки п. Івана Гораїна:

**I. Horaine, 6, Rue Gustave Rouanet, Paris 18^e,
France.**

Рада Бібліотеки

Фрагменти з минулого



Група Вояків Армії УНР на 2-ому Делегатському З'їзді Українського Центрального Комітету у Польщі. Варшава, літо 1934 року.

На фотознімці (зліва направо) сидять: сот. Генсуровський, ген. Вовк, ген. Базильський, ген. Загородський.

„Бюлетень СБУВ“ в оцінці його читачив

“Переглянув цікаве і гарно видане ч. 10 Вашого “Бюлетеня”. Бачу, що Ваш Союз — сила в усіх відношеннях, а по-друге — можливості там у Вас є непогані...”
М. Забелло, Туреччина.

“Сердечно дякую за надсилання “Бюлетеня”. Журнал цікавий змістом і оформленням. Головне ж те, що плекає він наші вояцькі чесноти і вшановує історію українських визвольних змагань. З його сторінок віє наш вояцький дух, невмируща слава Армії УНР...”
Б. Шевченко, Чикаго.

“Дякую за прислані числа Вашого “Бюлетеня”. Вони цікаві. Спираючись на наші славні традиції навіть недавніх визвольних змагань, Ви робите значну роботу по вихованню духа нашої молоді. А це є важне. Щастя Вам, Боже!...”
І. Гончаренко, США.

“Бюлетень” Ваш сподобався мені тим, що не займається партійницькою гризнею, а присвячений історії нашої визвольної боротьби і її учасникам, чи то живим сьогодні, чи вже відійшлим у вічність. Так само не має вирішення територіального, що у нас таки частенько можна зустріти...”
І. Толочний, Нью-Йорк.

“Слава Вам за добре редагований та оформлений “Бюлетень Союзу Бувших Українських Вояків у Канаді”. Бажаю, щоб він був поширений і на США. Долучаю 10 доларів на передплату і пресовий фонд...”
В. Кедровський, Вашингтон.

“Дякую Вам без числа раз за “Бюлетені СБУВ”. Дуже цінні і багаті своїми історичними пам'ятками. Читаю їх з насолодою, пригадуючи і своє давно минуле, хоч трагічне і смутне, але лицарське і невмируще...”
П. Сумароків, Німеччина.

“Дякую за прислання “Бюлетеня”. Добре редагуєте. Читаю і вчуса...”
А. Білоцерківський, Монреаль.

“Кличу Боже благословення на всіх братів і сестер, що трудяться для журналу, а через нього на славу і користь многострадалної України. Спаси Вас, Господи!...”
Прот. В. Уманець, США.

“Дуже дякую за систематичне надсилання “Бюлетеня СБУВ”. Квартальник гарний, цінний і дуже потрібний...”
І. Рудевський, Саскатун.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ “БЮЛЕТЕНЯ СБУВ”

В часі від 1-го березня до 1-го червня 1962 року на пресовий фонд “Бюлетеня СБУВ” пожертви зложили:

КАНАДА:

По 5 дол.: Я. Редчук. По 3 дол.: Ф. Колісник, пані Г. Сенишин, В. Мулевич, М. Гарась. По 2 дол.: І. Гарасимчук, М. Сокіл, П. Родак, Є. Венгринович, П. Калинчук. По 1 дол.: В. Дзябенко, М. Зубчевський, С. Вальдштейн, П. Зубчинський, пані Р. Харитонюк, І. Олексів, П. Тимчук, Д. Новоселецький, А. Шумовський, І. Зварич, О. Федорів, о. Ю. Цукорник.

США:

По 5 дол.: А. Берегулька. По 4 дол.: С. Захвалінський. По 3 дол.: М. Чорнокосинський. По 2 дол.: М. Петренко, Г. Мироненко, В. Іванович. По 1 дол.: М. Гейниш, А. Козак, А. Зубенко, В. Герасименко.

— * —

З нагоди 25-літнього ювілею СБУВ, як ювілейний дар, на пресовий фонд “Бюлетеня СБУВ” пожертви зложили:

о. М. Рибачук — 8 дол., о. С. Магальяс — 5 дол., І. Склярєнко — 5 дол.

— * —

Замість вінка на могилу св. пам. сот. С. Горячка б. Вояки 6-ої Січової Стрілецької дивізії зложили 10 доларів на пресовий фонд “Бюлетеня СБУВ”.

Усім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

Редакція і Адміністрація “Бюлетеня СБУВ”

На запитання багатьох читачів “Бюлетеня” в Австралії повідомляємо, що найліпшим способом надіслання передплати за “Бюлетень” це — надати гроші в найближчому пош-

В часі від 1-го березня до 1-го червня 1962 року передплату в сумі 2 дол. внесли:

КАНАДА:

В. Дзябенко, М. Петришин, К. Бризгун, П. Казанівський, М. Зубчевський, С. Вальдштейн, П. Зубчинський, С. Котляревський, пані Р. Харитонюк, Г. Будник (5 дол.), Ф. Колісник, І. Гарасимчук, Д. Сачківський, пані В. Завадська (2.50 дол.), П. Береза (1. дол.), І. Пиндик (1 дол.), І. Олексів, П. Тимчук, Т. Когут, пані Г. Сенишин, В. Ковальчук, С. Фініковський (5 дол.), Д. Новоселецький, А. Шумовський, І. Зварич, І. Лисенко, П. Яцюк, В. Кисілевський (1 дол.), І. Дубилко, П. Наумчук, М. Сокіл, Г. Мигович, П. Родак, О. Федорів, М. Оленіч, М. Чепінога, Б-во У.С.С. — Торонто, А. Мевша, о. Ю. Цукорник, В. Мулевич, Г. Мазурик, І. Чиж, С. Мацьків, М. Маїк, П. Калинчук, О. Навроцький, М. Гарась, Н. Бура, А. Горбацьо (5 дол.).

США:

о. Л. Квартирук, М. Петренко, М. Антоненко, М. Гейниш, О. Антипів, А. Дорош, М. Глянько, І. Розгін, П. Мегик (1 дол.), С. Шипилявий, Д. Даниленко (1 дол.), о. М. Рибачук, В. Шевченко (4 дол.), Д. Лимаренко, М. Чорнокосинський, В. Іванович, А. Козак, В. Герасименко, А. Романенко, Ю. Гончаренко (4 дол.), Ю. Тісаревський, С. Захвалінський (6 дол.).

ІНШІ КРАЇНИ:

Австралія: Г. Скубій — 6.90 дол.

Англія: О. Бондарівський — 2.30 дол.

Франція: о. Т. Гаврик — 3 дол.

Інж. А. Берегулька вплатив річну передплату за одного побратима, що перебуває у Німеччині.

товому уряді поштовим переказом на адресу:

J. LYPOWESKYJ,

1623 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Canada.

Занотуйте на цих листах і Ваші імена! “Бюлетень СБУВ” — це Ваш літопис, Ваша трибуна і Ваш контакт з Генеральною Управою СБУВ і зі світом. **Користуйтеся ним і підтримуйте його!**